Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
Kopija 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 70 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Trečiadienis, Kovo-March 26, 1947 ★ ★ ★ Metai XXXVII. Dienraščio XXIX.

Kriukai

Mūsų Didieji Sąskridžiai.
Kaip Pasiklosime, taip Išsimiegosime.
Brūklyniečiams.
Maldos už Komunistus.
Reuther ir Richter.
Rašo A. BIMBA

Jau čia pat mūsų didieji suvažiavimai. Brūklyniečiai laukiame daug tolimų svečių. Mums bus labai malonu dar kartą susitikti draugus ir veikėjus iš visos plačios Amerikos.

★ ★ ★

Suvažiavimai yra rimtas dalykas. Jie daug kaštuoja pinigais ir laiku. Bet be jų negalima apsieiti. Jau ir taip, pavyzdžiui, Lietuvių Literatūros Draugija neturėjo suvažiavimo nuo 1938 metų. Devyni metai be suvažiavimo! Dabar reikia susieiti ir pasitarti. Reikalų yra.

★ ★ ★

Delegatai į mūsų suvažiavimus nevažiuoja dėl "good time." Tiesa, didysis New Yorkas nesulaikomai prie savęs traukia kiekvieną amerikietį. Kas nėra matęs New Yorko, tas ,mums atrodo, nėra matęs Amerikos! Todėl, proga suvažiavimų, aišku, ne pro šalį svečiams dar kartą pasimatyti su New Yorku.

Bet daugumai delegatų New Yorkas jau ne kartą yra matytas. Juos į suvažiavimus viliojo mūsų judėjimo reikalai. Susivažiuosime, pasikalbėsime, pasitarsime, apsikeisime mintimis, padrąsinsime vienas kitą, bus mūsų sielai ramiau ir judėjimui sveikiau.

★ ★ ★

Šių trijų suvažiavimų pasisekimas priklausys nuo to, kaip delegatai bus pasiruošę. Reikia, kad kiekvienas, važiuodamas Brooklynan, rimtai pagalvotų apie suvažiavimų programą. Kiekvieno pareiga pasistatyti sau klausimą: Ką aš galėčiau pridėti prie pagerinimo mūsų judėjimo?

★ ★ ★

Brūklyniečiams a t i t e n k a garbė svečius gražiai, draugiškai priimti. Vyriausias klausimas yra nakvynės. Su nakvynėmis pas mus nelengva. Susikimšimas labai didelis ir daugelis mūsų gyvename kaip silkės bačkoje. Tačiau, reikia tikėtis, kad brūklyniečiai svečius aprūpins nakvynėmis ir padės jiems grįžti namo su gražiais, šiltais įspūdžiais.

★ ★ ★

Pralotas Fulton J. Sheen ragina visose bažnyčiose melstis už komunistų ir rusų atvertimą.

Nežinau, kiek tos maldos galėtų pagelbėti, bet vis tiek šis šio aukšto kunigo pasiūlymas daug išmintingesnis ir gražesnis, negu siūlymai raganų gaudytojų.

Tiktai gaila, kad dauguma kunigų su Sheen sumanymu nesutinka. Pavyzdžiui, lietuviški kunigai poterius seniai padžiovė ant tvoros. Jie dieną ir naktį sušilę gieda, kad visus "raudonuosius" reikią sudėti į kilbasas.

★ ★ ★

Nelabai sekasi United Automobile Workers unijos prezidentui Walter Reuther persekioti savo politinius oponentus. Jis irgi buvo pasimojęs su jais greitai ir gražiai apsidirbti. Pavyzdžiui, jis buvo nutaręs išėsti brolį Richter, kuris jau seniai tarnauja automobilistų unijai atstovu Washingtone.

Prieš Richter Reuther turi tik vieną argumentą. Richter esąs per kairus. Reuther nori, kad toje vietoje sėdėtų jo plauko žmogus.

Gerai, kad automobilistų unijos taryba brolį Reuther rimtai sudraudė.

New Delhi, Indija. — Indėnų vadas sveikino "senojo imperializmo pabaigą."

Anglijos Ministras Bevin Ilgai Tarėsi Su Prem. Stalinu

Maskva. — Anglijos užsienio reikalų ministras Ernestas Bevinas pirmadienį lankėsi pas premjerą Staliną. Jiedu kalbėjosi per pusantros valandos. Suprantama, jog pokalbyje buvo paliesta dabartinė draugiškumo ir bendradarbiavimo sutartis tarp Anglijos ir Sovietų Sąjungos.

Anglų valdžia siūlė tą sutartį pratęsti. Sovietai sakė, Anglija turėtų išbraukt tūlus apsiribojimus dėl karinės pagalbos Sovietams; tik tuomet Sovietų Sąjunga sutiktų pratęsti sutartį.

Neoficialiai pranešama, jog Bevinas su Stalinu svarstė ir reikalą sumažinti abiejų kraštų kariuomenės skaičių Vokietijoje.

Sovietų Mokslininkai Atrado Naują Kosminių-Visatinių Spindulių Paslaptį

Maskva. — Sovietų mokslininkai surado trečią, sudėtinę kosminių — visatinių spindulių dalį, kuri iki šiol dar niekam nebuvo žinoma. Apie tai praneša sovietinis žurnalas Mokslas ir Gyvenimas. Tą atradimą jie padarė, tėmydami visatinius spinduliavimus ant Aragatz kalno, 10,504 pėdų aukščio. Atominiams ir visatinių spindulių tyrimams čia sovietiniai mokslininkai naudoja ir didžiausią pasaulyje gamtinį magnetą.

Visuotinas Telefonistų Streikas Balandžio 7

Washington. — Nacionalės Telefonistų Sąjungos komitetas paskelbė visuotiną jos 287,000 narių streiką, pradedant nuo balandžio 7 d., jei kompanija nesusiderės su jais. Jie, bet kitko, reikalauja pakelt algą $12 savaitei.

Neamerikinio Komiteto Svarstymai --- Kampanija ne Tik prieš Komunistus, Bet prieš Visas Pilietines Laisves

Vajus prieš Rooseveltininkus, Sovietus, Žydus ir Negrus

Washington. — Kongresmanų Komitetas dėl Neamerikinių Judėjimų kovo 24 d. klausinėjo Amerikonų Legiono vadus kaip liudytojus, kodėl reikėtų uždraust Komunistų Partiją. Iš to komiteto vadų Rankino ir Thomaso klausimų ir legionierių atsakymų susidarė pjudymas ne tik prieš komunistus, bet prieš visus pažangūnus, prieš Roosevelto Naujosios Dalybos šalininkus, prieš Sovietų Sąjungą, prieš žydus ir negrus.

Neamerikinio Komiteto vadų klausimai ir atsakymai į juos skambėjo, kaip pasimojimas sunaikint visas pilietines amerikiečių teises ir **"dvokę, kaip smarvė iš naciškų koncentracijos stovyklų"**, sako N. Y. Daily Workerio korespondentas, žymus rašytojas - novelistas.

Legionieriai Sveikina Neamerikinį Komitetą, Garbina Trumaną

Bediskutuojant Rankino ir Sheppardo pasiūlymus uždaryt Komunistų Partiją, James E. Green, Amerikonų Legiono komiteto narys, užreiškė, kad Legionas visa širdžia remia tuos pasiūlymus. Kaip jis, taip kiti du Legiono vadai čia sveikino Neamerikinį Komitetą už jo "puikų darbą" prieš raudonuosius ir garbino prezidentą Trumaną už šimtų milionų dolerių siūlymą Graikijos ir Turkijos valdžioms, kovai "prieš bolševizmo pavojų." Jie ypač entuziastiškai gyrė prez. Trumaną už įsakymą išvyt "komunistus" ir jų pritarėjus iš visų valdinių darbų ir tarnybų.

Pulkininkas John T. Taylor, Legiono direktorius, pažadėjo Neamerikinio Komiteto pirmininkui, republikonui kongresmanui J. Parnelliui Thomasui, kad 16,000 Legiono skyriai visomis galimybėmis padės "nuvyt komunistus ir jų bendrus nuo Amerikos scenos." Jis didžiavosi, kad Legionas jau nuo 1919 m. veikliai kovoja prieš "bolševizmą, komunizmą ir radikalizmą."

Giriasi Raudonųjų Sąrašais

"Demokratas" kongresmanas John E. Rankinas, kitas to komiteto vadas, padėkojo pulkininkui Taylor iui ir užklausė: "Ar Legionas veiks išvien su kitomis "patrijotinėmis organizacijomis, kad išvyt visus komunistus iš visų valdinių darbų, iš radijo, judamųjų paveikslų ir mokyklų?"

"Mes padėsime jums, kiek tik išgalime," užtikrino pulkin. Taylor.

Tayloris pasigyrė, kad Legiono Amerikinimo Komisija turi visų didžiausius komunistų sąrašus ir seka kiekvieną simpatingą komunistam organizaciją. Tuos sąrašus jis pasiūlė Neamerikiniam Komitetui naudoti.

Į kongresmano R. Nixono klausimą, ar Legionas daro skirtumą tarp komunistų ir "suklaidintų, nekaltų jų sekėjų", pulk. Taylor atsakė, kad jis nelabai tiki jų "nekaltybe."

Taylor užreiškė: "Visi nepiliečiai komunistai turėtų būti deportuoti, o piliečiai komunistai į kalėjimą sumesti."

James F. O'Neil, Legiono vice-pirmininkas, paskelbė tokią legionierių programą:

Panaikint Komunistų Partiją. Uždraust komunistų laikraščius ir knygas paštu siuntinėti. Įvest visiems gyventojams pirštų nuospaudus (fingerprints) ir asmenines pažinimo korteles (kaip ir pasportus). Suregistruot visus nepiliečius ir sekt jų veikimą.

Neduot valdinės paramos mokykloms, kurios neišmeta komunistų arba jų pritarėjų iš mokytojų tarpo. Neįleisti į Jungtines Valstijas nei vieno tokios šalies piliečio, kuri atsisako priimti deportuojamus iš Amerikos nepiliečius.

O'Neil, Manchesterio, N. H., policijos vadas, naudodamas persivertėlio Louiso Rugg, todėl, kad tas profetino, kad Sovietų Sąjunga, girdi, nori sunaikint Jungtines Valstijas ir kad Amerikos komunistai esą Maskvos agentai.

O'Neil pasigyrė, kad per Legiono pasidarbavimą 13-koje valstijų jau uždrausta arba duota pasiūlymai uždraust komunistams dalyvauti rinkimuose.

Didžiuojasi, kad Uždraudė Rooseveltininko Knygas

O'Neil su pasididžiavimu pareiškė, jog per Legiono pasidarbavimą buvo uždraustos aštuonių valstijų mokyklose knygos, parašytos profesoriaus Haroldo Rugg, todėl kad tas profesorius yra Roosevelto Naujosios Dalybos šalininkas ir jo dėstomas politinis mokslas, girdi, esąs "visai neamerikinis ir nedemokratiškas."

KAIP NACIŲ DRAUGAS WM. BULLITT LIUDIJA RANKINO KOMITETUI

Washington. — Kongresmanų Neamerikinio Komiteto pakviestas liudyti, Wm. Bullitt, buvęs nacių bendradarbis Francijoj, pasakojo, kad "jeigu Rusija būtų turėjusi atominę bombą, tai rusai jau būtų paleidę ją į Jungtines Valstijas."

Bullitt abejojo, ar išmintingas būtų dalykas įstatymais uždraust Komunistų Partiją. Iš savo pusės, jis ragino priverst Komunistų Partiją raportuot valdžiai visas savo pajamas ir vardus mokančių duokles narių; deportuot iš Amerikos visus nepiliečius komunistus; paskirt valdžios agentams gana pinigų, kad galėtų sekioti visus komunistus ir jų draugus.

Neamerikinio komiteto vadas Rankinas statė Bullittui klausimą: "Tamsta sakei, kad 60 nuošimčių Komunistų Partijos narių yra nepiliečiai. O kiek jų yra žydų?"

Rankinas tęsė: "Yra žydų prasišokėlių... Jie dabar puola Anglijos imperiją. Sionistai — argi jie nėra vienas iš komunistinių frontų?" Mes turime kištis į Graikiją todėl, kad Palestinoj taip gaišinami anglai...

Rankinas taip toli nuėjo prieš žydus, kad Bullittas nežinojo, ką atsakyti. Kiti komiteto nariai pradėjo stabdyt Rankiną. Rankinas tęsė savo klausimus-deklamacijas prieš negrus, kuriuos girdi komunistai "mokiną tiltus sprogdinti."

Kaip Rankinas, taip Bullittas pasakojo apie, girdi, "vergiją" ir "žmogėdystę" Rusijoj. Bullittas pasakojo apie, "vergiją" ir "žmogėdystę" Rusijoj. Bullittas siūlė pasiųsti Amerikos armiją į Franciją nušluoti komunistus.

Kas Yra Tas Bullitt

William C. Bullitt, kadaise buvo Amerikos ambasadorius Maskvoj, paskui ambasadorius Paryžiuj. Per visą Antrąjį pasaulinį karą jis ragino vakarinius talkininkus susitaikyti su naciais.

Vokiečių bendradarbiai, Vichy Francijos valdovai maršalas Petain ir Pierre Laval igalino Bullittą perduoti Paryžių naciams ir jis oficialiai pervedė jį hitlerininkams.

Buvęs Amerikos ambasadorius Vokietijai, William E. Dodd rašo savo dienyne, kad Bullittas stengėsi suardyt sutartį tarp Francijos ir Sovietų, o sudaryt karinę Francijos santarvę su naciais prieš Sovietų Sąjungą. Jis darbavosi, kad gautų iš Amerikos daugiausiai paskolų nacišKai Vokietijai ir Mussolinio Italijai. Jau 1936 m. ambasadorius Dodd rašė savo dienyne, kad **"Bullittas turi patraukimą į fašizmą... o vienas Washingtono laikraštis sako, kad jis pilnai pritaria nacių idėjoms."**

1944 m. rugsėjo mėn. Bullittas rašė Life žurnale, kad Jungtinės Valstijos turi kariauti prieš Sovietų Sąjungą ne vėliau kaip už 15 metų.

Dabar jis kursto atominį karą prieš Sovietus.

Anglai Nusmerkė Pakart Ex-Ministrą Žmogžudį

London. — Kriminalinis teismas čia nusmerkė pakarti Thomasą J. Ley, buvusį teisingumo ministrą New South Wales provincijoj, Australijoj. Ley su savo sėbru L. J. Smithu nužudė Johną Mudie, smuklės tarnautoją. Smithas taip pat nusmerktas mirti. Mudie nužudytas dėl to, kad jis "juodrankiškai" reikalavęs pinigų iš ex-ministro draugės, 66 metų moteries.

ORAS.— Būsią vėjuota.

Graikų Demokratai Protestuoja prieš Kišimąsi Graikijon

Lake Success, N. Y. — Penkios kairiosios - demokratinės partijos iš Graikijos protestuoja prieš Anglijos ir Amerikos kišimąsi į vidujinius Graikijos reikalus. Protestą pasirašo vadai Valstiečių, Demokratinės Sąjungos, Demokratinių Radikalų, Komunistų ir Socialistų Partijų. Šis protesto laiškas atsiųstas generaliniam Jungtinių Tautų sekretoriui Trygvei Lie pirm, negu prezid. Trumanas pasiūlė Graikijai ir Turkijai $400,000,000 paramos "prieš komunistinį pavojų."

Menama, kad sekretorius neperduos to protesto Jung. Tautų Saugumo Tarybai. Nes protestuojančios partijos, girdi, neatstovauja jokios valdžios, Jungt. Tautų narės.

Daug Darbiečių Atstovų Anglijos Seime Priešinasi Verstinam Rekrutavimui

London. — Darbiečių valdžia reikalauja, kad seimas nutartų įvesti verstiną kariuomenėn ėmimą taikos metu ir kad nuolatinė anglų armija turėtų bent milioną vyrų. 68 Darbo Partijos atstovai seime pasirašė sumanymą, kad seimas atmestų tą valdžios reikalavimą. Teigiama, kad daugiau kaip 100 darbiečių, seimo narių, balsuos atmest siūlomąjį verstiną rekrutavimą.

Maistas 95 Nuošimčiais Brangesnis Negu 1939

Washington. — Valdinis Darbo Statistikų Biuras raportavo, kad vasario 15 d. šiemet maisto kainos bendrai buvo 95% aukštesnės, negu 1939 m. rugpjūtyje ir 31 nuošimčiu brangesnės, negu 1946 metų vasario mėnesį.

Allis-Chalmers Atmeta 94 Veikliuosius Streiko Dalyvius; Darbininkai Tikisi Atgauti CIO Unijines Teises

Milwaukee, Wis. — Po pusvienuolikto m ė n e s i o streiko, apie 500 darbininkų, CIO unijistai, grįžo darban į Allis-Chalmers farmų įrankių fabriką. 2,000 kitų grįšią per trejetą savaičių. Kompanija paskelbė, kad ji nepriims atgal 94 darbininkų, tame skaičiuje septynių unijos vadų. Tai todėl, kad jie buvo veikliausi streikieriai ir pikietuotojai.

Allis-Chalmers darbininkai - streikieriai yra nariai Jungtinės Automobilių Unijos 248-to skriaus. Dešimtame streiko mėnesyje valstijos valdžia suruošė balsavimus, manydama, kad darbininkai atmes CIO uniją; bet jie dauguma balsų vėl pasirinko šią uniją kaip savo atstovę deryboms su samdytojais.

Darbininkai grįžta darban be sutarties, taigi ir be unijos pripažinimo iš kompanijos pusės. Bet jie pasiryžę atgauti unijines teises ir išgauti žmonišką sutartį. Darbininkai nesijaučia, kad būtų pralaimėję tą kovą.

Šalies valdžia dovanojo kompanijai $25,400,000 į taksų sąskaitą. Tuo būdu valdžia daugiau negu apmokėjo fabrikantams streiko nuostolius.

Pranešama, kad prezid. Trumanas vyks į Kanadą.

Buvęs Graikijos Ministras Pareiškė, jog Amerikos Įsikišimas Neįveiks Partizanų, Jei Graikų Valdžia Nesitaikys su Jais

Paryžius. — Net prezidento Trumano žadėta pagalba Graikijos monarchistams neįveiks graikų sukilėlių, jeigu monarchistų valdžia nedarys taikos su jais ir jeigu neduos amnestijos (bausmių dovanojimo už sukilimą), — pareiškė J. Sofianopulis, buvęs užsieninis Graikijos ministras tuoj po nacių išvijimo.

Pasikalbėjime su Francijos seimo užsienio reikalų komitetu Sofianopulis, graikų Kairiųjų Respublikiečių Sąjungos vadas, pranešė, jog dabartinė Graikijos valdžia veda net žiauresnį terorą prieš demokratinius žmones, negu pirmiau buvęs diktatorius generolas J. Metaxas. Sofianopulis priminė, kad respublikiečiai-partizanai vykdė sutartis su valdžia dėl mūšių sustabdymo, bet monarchiniai-fašistiniai valdovai visuomet laužė tokias sutartis.

Valdžia buvo pasižadėjus atsteigti politinę laisvę piliečiams ir darbo unijoms ir išvalyti fašistinius gaivalus, kurie tarnavo Metaxaso diktatūrai ir naciams okupantams. Bet valdžia sutrempė visus savo pasižadėjimus. "O Metaxaso diktatūra tai buvo rojus, lyginti su tuom, kas dabar dedasi Graikijoj," pridūrė Sofianopulis.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President ..... George Kuraitis
Secretary Treasurer ..... Nick Pakalniškis
Editor ..... Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00
United States, six months	$3.75
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00
Brooklyn, N. Y., six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$8.00
Canada and Brazil, six months	$4.00
Foreign countries, per year	$9.00
Foreign countries, six months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kur Link Mūsų Demokratija?

Kongresinis Komitetas dėl Neamerikinių Judėjimų pradėjo viešą apklausinėjimą reikale anti-komunistinių bilių. Taip vadinamieji "liūdininkai" susideda daugiausia iš žmonių, kurie aškiai nusistatę prieš komunistus. Suprantama, kad jie reikalaus Komunistų Partiją uždaryti, kaipo viešą politinę partiją.

Apklausinėjimas, spėjama, tęsis desėtką dienų. Paskui komitetas darys Kongresui pasiūlymą. Koks tas pasiūlymas bus, dabar dar tikrai negalima pasakyti.

Šis visas reikalas yra labai svarbus. Nuo jo sprendimo priklausys Amerikos demokratijos ateitis. Jeigu Kongresas priimtų tokį bilių, kuris uždraudžia Komunistų Partijai legališkai gyvuoti, veikti ir dalyvauti krašto politiniam gyvenime, tai būtų užduotas skaudus smūgis demokratijos pagrindams. Visi, kurie atydžiai seka Amerikos politinio gyvenimo kryptį, teigia, jog čia nėra vien tik komunistų reikalas. Jau šimtą sykių buvo nurodyta ir dar sykį galima pakartoti, kad komunistai nebūtų jokia išimtis. Jokia politinė partija nebebūtų saugi. Prasidėtų persekiojimas žmonių už politines pažiūras. O tai nesuderinama su Amerikos Konstitucija ir Teisių Bilium.

Štai kodėl tiek daug Amerikos žmonių su tokia baime seka minėtąjį apklausinėjimą. Republikonai ir dešinieji demokratai turi Kongrese milžinišką daugumą. Jie gali pasigviešti ant tos nedidelės partijos gyvybės. Negalima tikėti, jog jie tiki, kad šita partija tikrai pavojinga Amerikos santvarkai ir saugumui. Todėl kekvienam aišku, kad jų tikslai yra daug didesni, daug toliau siekią.

Gali būti taip, kad amerikiečiai pabus jau pavėluotai, pavyzdžiui, pavėluotai pabudo Italijos žmonės 1923 metais, ir Vokietijos žmonės 1933 metais. Staiga jie gali pasijusti nustoję tų laisvių, kurias jiems taip ryškiai patikrina šalies Konstitucija. Tokių atsitikimų esame matę istorijoje nemažai. Sukeltoji šalyje isterija daugeliui žmonių nebeleidžia šaltai ir rimtai pagalvoti. Kiti bijo išsižioti. Pasakysi žodį prieš, jie mano, apšauks tave komunistu ir baigta! Todėl jie tyli ir leidžia saujelei demokratijos priešų demokratiją pasmaugti.

Galimas, tačiau, daiktas, kad Amerikos demokratija pasirodys daug gaivesnė ir stipresnė, negu Rankinai ir Thomasai įsivaizduoja.

Pavyzdis Fabrikantų Galybės ir Užsispyrimo

Milwaukės Allis-Chalmers Manufacturing kompanijos darbininkai nutarė baigti streiką ir grįžti į darbą be kontrakto, be laimėjimo. Streikas tęsėsi lygiai vienuoliką mėnesių. Komercinė spauda dideliu pasitenkinimu paduoda tą faktą, kad 1946 metų balandžio 30 dieną 8,091 darbininkas balsavo už streiką, o tik 250 prieš, bet dabar streiko užbaigimo balsavime bedalyvavo 1,100 darbininkų.

Toji spauda apskaito, kad per 329 dienas streiko kompanija turėjo $65,000,000 nuostolių. Darbininkų nuostoliai siekia $20,000,000. Nuostoliai milžiniški. Bet fabrikantai parodė savo užsispyrimą ir laimėjo. Darbininkai pavargo greičiau, negu kapitalas.

Prieš Allis-Chalmer darbininkus buvo paleista darban visa teroro mašina. Kompanija šimtais samdė mušeikas ir puldinėjo darbininkus. Milwaukės policija ištįkimai tarnavo fabrikantams ir galvas skaldė streikieriams. Prieš tą apvienytą jėgą keletas tūkstančių darbininkų neatsilaikė.

Šis streikas moko darbininkus, ko jie gali tikėtis iš fabrikantų, nutukusių karo metu nesvietiškais pelnais.

Palestina ir Jos Komunistai

Anglija prisipažįsta, kad jos politika Palestinoje subankrūtavo. Ji jau šaukiasi Jungtinių Tautų, kad padėtų jai jos privirtą košę išvalgyti.

Palestinos Komunistų Partija sakosi turinti programą dėl pasekmingo Palestinos problemos išsprendimo. Visų pirma, ji sako, anglai turi nešdintis laukan iš Palestinos. Antra, Palestina turi būti paskelbta nepriklausoma žydų-arabų demokratine respublika. Tegul Palestinos žmonės laisvu ir lygiateisiu balsavimu išsirenka sau valdžią be jokio iš lauko pusės spaudimo ir teroro. Jie tatai gali padaryti Jungtinių Tautų vadovybėje.

Kaip sau nekalbėsime, bet šitie komunistų pasiūlymai skamba praktiškai. Palestinos žmonės nėra laukiniai, kurie negalėtų susikalbėti. Tiek žydai, tiek arabai negali nesuprasti, kad jiems tenka toje pačioje žemėje gyventi.

Azijiečių Konferencija

New Delhi, Indijoje, prasidėjo didžiulės istorinės svarbos konferencija. Ji vadinasi Visos Azijos Konferencija. Joje dalyvauja atstovai iš 25 šalių. Tiesa, kad konferencija sušaukta vien tik apsikeitimui nuomonių Azijos žmonių reikalais ir kad jos delegatai daugumoje neatstovauja savo šalių valdžių, bet vis tiek konferencijos svarba labai didelė.

Konferencija parodo, kad to didžiojo kontinento šimtai milijonų žmonių pradeda pajusti savo įtaką ir galią pasaulyje. Jiems atsibodo tykiai ir kantriai nešti imperializmo jungą. Jie pradeda suprasti, kad jie turi savo reikalus imti į savo rankas, jeigu jie nori pakilti iš ekonominio ir kultūrinio atsilikimo.

Lietuvos Prezidentas Apie Įvykusius Lietuvos Aukščiaus. Tarybos Rinkimus

Lietuvos "Valstiečių Laikraštyje" vasario 15 dieną Justas Paleckis plačiai išsireiškia apie vasario 9 dieną įvykusius Aukšč. Tarybos rinkimus. Jo rinkimų eigos ir prasmės apibūdinimas labai įdomus. Tarp kitko, Lietuvos prezidentas sako:

Džiugias dienas pergyveno Tarybų Lietuvos darbo žmonės ryšium su rinkimais į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą. Didžiausio politinio pakilimo ir aktyvumo ženkle vyko pasiruošimas rinkimams. Šimtai tūkstančių žmonių dalyvavo susirinkimuose, kurie buvo šaukiami visuose miestuose, miesteliuose, valsčiuose ir apylinkėse. Tie gausūs susirinkimai buvo lyg ir milžiniška politinė mokykla, kurią ėjo plačiausios liaudies masės, susipažindamos su tarybinės valdžios atliktais darbais ir tolimesniais uždaviniais, stovinčiais prieš mus. Tarybų Lietuvos vyriausybė per šiuos susirinkimus davė atskaitą savo darbų, atliktų nuo 1940 m., kada Lietuvoj įsikūrė tarybinė santvarka. Didelis susidomėjimas ir aktyvumas, kurie pasireiškė per susirinkimus, parodė, kad Lietuvos darbo žmonės, kaip tikri krašto šeimininkai, gyvai rūpinasi savo valstybės reikalais, iškelia daug klausimų ir duoda savo pasiūlymus.

Tikrai nepaprasta ir visuotinė Tarybų Lietuvos liaudies šventė buvo sekmadienis, vasario 9 d., rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą diena. Lietuvos darbo žmonės pirmą kartą istorijoj rinko savo respublikos aukščiausiąjį valdžios organą pagal Stalino Konstituciją, pačių demokratiškiausiųjų rinkiminių nuostatų pagrindais. Jau pati rinkimų diena ir vyravusi tą dieną nuotaika parodė didį ir aišku darbo žmonių vieningumą ir neabejotiną tarybinį nusistatymą. Nuo ankstyvaus ryto miestuose ir kaimuose rinkėjai telkėsi rinkiminėse apylinkėse, skubėdami atiduoti savo balsus už išstatytuosius liaudies kandidatus, už komunistų ir nepartinių bloko kandidatus, už geriausius darbo liaudies sūnus ir dukras, kuriems Tarybų Lietuv. darbo žmonės įtikėjo savo respublikos ir savo likimą.

Daugelis rinkėjų, atlikdami savo pilietinę pareigą, susijaudinę negalėjo nepareikšti savo jausmų, savo lūkesčių, susijusių su rinkimai...

Jau rinkimų dienai baigiantis buvo aišku, kad vasario devintoji buvo naujo darbo žmonių laimėjimo diena. Daugelyje rinkiminių apylinkių jau iki 14 val. balsavo visi rinkėjai. Preliminariniai rinkimų duomenys parodė didelį komunistų ir nepartinių bloko laimėjimą rinkimuose. Šiandien paskelbti galutiniai rinkimų rezultatai. Jie rodo, kad bendrasis įregistruotųjų rinkėjų skaičius siekė 1,510,150 rinkėjų. Iš jų rinkimuose dalyvavo 1,478,523, arba 97,91 procento bendrojo įregistruotųjų rinkėjų skaičiaus. Iš dalyvavusių rinkėjų skaičiaus 1,449,686 rinkėjai, arba 98,05 procento balsavo už komunistus ir

JUSTAS PALECKIS, Taryb. Lietuvos Prezidentas

nepartinių bloko kandidatus. Prieš kandidatus balsavo 24,138 žmonės, negaliojančiais pripažinta 4,699 biuleteniai.

Tie duomenys liudija apie naują milžinišką tarybinės santvarkos laimėjimą, apie didingą Lenino-Stalino partijos triumfą Lietuvoj. Rinkimuose dalyvavusių procentas yra aukščiausias iš visų rinkimų, kurie yra buvę Lietuvoj. Rinkimuose į liaudies seimą dalyvavo 95,51% iš visų rinkėjų. Rinkimuose į TSRS Aukščiausiąją Tarybą 1941 m. sausio 12 d. dalyvavo 91,03% rinkėjų, o pernai 1946 m. vasario 10 d. rinkimuose dalyvavo 91,78%. O šiuose rinkimuose į Lietuvos TSR Aukšč. Tarybą dalyvavo 97,91 nuoš. rinkėjų.

Įregistruotųjų rinkėjų ir balsuotųjų skaičiai šiemet žymiai didesni, negu pernai. Tai dėl to, kad per šiuos metus daugelis dešimčių tūkstančių mūsų žmonių grįžo iš Vokietijos, kurie buvo išvežti karo metu, grįžo didelis skaičius demobilizuotų iš Tarybinės Armijos, o taip pat balsavime dalyvavo kelios dešimtys tūkstančių piliečių, kurie pernai dar nebuvo išaiškinę savo pilietybės klausimų, ryšium su repatriaciją į Lenkiją.

Matydami galutinius rinkimų į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą rezultatus, negalime nepasidžiaugti tuo dideliu mūsų darbo liaudies, visos lietuvių tautos vieningumu, kuris pasireiškė per rinkimus. Vieningasis balsavimas už komunistų ir nepartinių bloko kandidatus reiškia, kad beveik pusantro milijono žmonių pakėlė savo rankas, balsuodami už tarybinę santvarką, už tarybinę valdžią, už komunistų partijos vedamą politiką, už mūsų tarybinės liaudies didįjį vadą draugą Staliną. Per rinkimus į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą mūsų darbo žmonės pareiškė savo didelę politinę išmintį ir susipratimą. Balsuodami už komunistų ir nepartinių bloko kandidatus, jie įvertino tarybinės valdžios nuopelnus lietuvių tautai, Lietuvos darbo žmonėms ir pareiškė pritarimą jos darbams bei jos statomiems tolimesniems uždaviniams. Mūsų darbo žmonės gerai suprato, kad pokariniai sunkumai yra pereinamas reiškinys, kuriems likviduoti tarybinė valdžia deda visas pastangas.

Vieningai pasisakydama už komunistų ir nepartinių bloko kandidatus, lietuvių tauta dar kartą pademonstravo savo nepalaužiamą pasiryžimą eiti tarybiniu keliu, kurį ji pasirinko 1940 metais. Per pusseptintų metų, kurie praėjo nuo to laiko, per didžiausius istorinius įvykius, kuriuos išgyveno mūsų tauta tų metų bėgyje, visi turėjo progos įsitikinti tarybinės santvarkos ir komunistų partijos vadovaujamos politikos teisingumu. Mūsų liaudis įsitikino, kad tik tarybų valdžia kuria tą Lietuvą, apie kurią svajojo ir dėl kurios kovojo geriausieji Lietuvos žmonės. Tarybų valdžia užtikrino darbo žmonių laimėjimą, įkūrė tokią santvarką, kurioje negali būti vietos išnaudotojams, o krašto šeimininku pirmą kartą lietuvių tautos istorijoj pasidarė patys darbo žmonės. Darbo žmonės Tarybų Lietuvoj įgijo visiškas ir tikras demokratines teises, kurių jau niekas iš jų nebeatims. Tarybų valdžia užtikrino lietuvių tautai tikrąją laisvę ir nepriklausomybę. Buržuaziniais laikais nepriklausomybę ir visą galią bei valią turėjo tik dvarininkai, kapitalistai, buožės, o tarptautinėj politikoj Lietuva buvo tik žaislelis imperialistinių valstybių rankose. Tarybų Lietuvoj nepriklausomybę įgijo visa lietuvių tauta, kurią sudaro ne kas kitas, kaip darbo žmonės, išsivadavę iš dvarininkų, kapitalistų, buožių ir kitų išnaudotojų jungo. Būdama tarybinių tautų šeimoj, lietuvių tauta yra apdrausta nuo bet kokių pasikėsinimų į jos žemes, niekas negali drįsti nuskriausti ar įžeidinėti Lietuvos, kaip tai būdavo buržuaziniais laikais. Ypatingai Tėvynės karo metu lietuvių tauta įsitikino, kokią didelę reikšmę turėjo tai, kad Lietuva tapo tarybine respublika ir pilnateisiu Tarybų Sąjungos respublikų šeimos nariu. Tik tarybų valdžia, tik Tarybų Sąjungos pergalė išgelbėjo lietuvių tautą iš didžiausiojo jos istorijoj pavojaus, iš visiško išnaikinimo pavojaus. Tarybų valdžia grąžino lietuvių tautai Vilnių ir Klaipėdą, tarybų valdžia kuria tikrąją lietuvių tautos vienybę, kurios didžiausiu pasireiškimu buvo šie rinkimai, kada Lietuvos darbo žmonės parodė tokį nepaprastą politinį vieningumą. Tarybų valdžia atidavė į darbo žmonių rankas visus krašto turtus, visas pramonės įmones, visus bankus, visą prekybą. Žemės šeimininku pasidarė tie, kurie ją dirba. Tarybų valdžia užtikrina greitą mūsų krašto atstatymą, nes tarybų valdžia ne tik sutelkia mūsų darbo žmonių mases į atstatymo darbą, bet ir užtikrina broliškųjų respublikų paramą tame darbe. Stalininio penkmečio plano įvykdymas užtikrina, kad ligi 1950 metų bus likviduotos karo pasėkos liaudies ūkyje ir atgims toks gyvenimo lygis, koks buvo prieš karą. Tarybų valdžia užtikrina lietuvių tautos kultūros, mokslo ir meno kilimą. Niekada lietuvių tautos istorijoj nebuvo matyta tokio aktyvumo švietimo darbe, kaip tarybinės santvarkos metais, kada į mokyklas suplaukė nematytai gausus mokinių skaičius. Tarybų valdžia ir komunistų partijos išmintingoji politika užtikrino lietuvių tautai šviesią ir laimingą ateitį, didingą taikos ir pažangos kelią.

Visa tai gerai suprato ir įvertino Lietuvos liaudis, ilgus amžius kovojusi dėl savo teisių, dėl savo laisvės, šviesos ir geresnio gyvenimo.

Tokių minčių vedini, su tokiais siekimais Lietuvos darbo žmonės ėjo į rinkimus ir vieningai balsavo už tarybinę valdžią, tikrąją savo valdžią.

Rinkimai į Lietuvos TSR Aukščiaus. Tarybą ir juose pasireiškęs didysis tautos vieningumas yra triuškinamas smūgis buržuaziniams nacionalistams, pikčiausiems lietuvių tautos priešams. Jie skleidė melus, gandus, stengdamiesi trukdyti rinkimus. Tačiau jau per 1946 metų rinkimus lietuvių tauta įtikinamai parodė tų pastangų niekšingumą. Per šiuos rinkimus dar didesniu vieningumu lietuvių tauta nušlavė nuo savo kelio tuos, kurie bandė trukdyti darbo žmonėms kurti savo ateitį.

Tarybinės valdžios galybės didžiausias šaltinis yra tas, kad ji nuolat jaučia vieningą liaudies paramą. Naujai išrinktoji Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba susilaukė tokios vieningos paramos. Tarybų Lietuvos darbo žmonių vieningoji valia, išreikštoji per rinkimus, įgalina tarybų valdžią toliau vykdyti didžiuosius krašto atstatymo, darbo žmonių gerovės ir kultūros kėlimo, tarybinės valstybės galios ir taikos stiprinimo uždavinius.

Kas Ką Rašo ir Sako

BLAIVESNIO SAMPROTAVIMO ŽMOGUS

Praeito sekmadienio New York "Timeso" leidinyj telpa įdomus laiškas, parašytas advokoto Laurence H. Eldredge (iš Philadelphijos). Adv. Eldredge yra buvęs Pennsylvanijos ir Temple universitet. profesorius ir jis bendrai yra plačiai žinomas Amerikoj intelektualas.

Adv. Eldredge rašo dėl reakcininkų mojimosi kongrese nelegalizuoti USA Komunistų Partiją; jis tiesiog stebisi, kad tam pritaria teisingumo sekretorius ir darbo sekretorius. Adv. Eldredge pareiškia, kad jis griežtai nesutinka su komunistinėmis teorijomis, — jis, atrodo, yra republikonas, — tačiau, jo nuomone, pavarymas palėpin komunistinės partijos užduotų didelį smūgį Teisių Biliui; užduotų smūgį visom civilinėm Amerikos žmonių laisvėm, užduotų smūgį net ir republikonų ir demokratų partijoms.

Nepaisant, kokia gali būti maža politinė partija, tačiau ji, kaip ir kiekvienas individualas, turi teisę kritikuot mūsų santvarką, mūsų konstituciją, mūsų kongresą, prezidentą ir visas kitas įstaigas; ji turi teisę reikalauti mūsų visuomenin. įstaigas taisyti, gerinti.

O jeigu kuris individualas ar individualų grupė "išeina iš ribų" ir griebiasi nekonstitucinių žygių, tai tokiems pabausti mes turime užtenkamai išleistų įstatymų ir jiems vykdyti atitinkamus valstybinius organus.

"Mūsų Teisių Bilius buvo taikytas tam, kad apsaugotų kiekvieną mažumą nuo daugumiškos pajėgos", rašo Mr. Eldredge.

Rašytojas nurodo, jog nesąmonė yra skelbti, būk kritikavimas dabartinės Amerikos socialės sistemos (kapitalizmo) yra nusižengimas ir priešingas "amerikonizmui". Jei taip būtų į dalykus žiūrėję mūsų prosenoliai, tai Amerikoje nebūtų įvykęs Revoliucinis Karas ir ši šalis tebevilktų Anglijos jungą!

Visas šis reakcininkų anti-komunistinis jomarkas yra prieš pagrindinius Amerikos įstatymus ir Mr. Eldredge pacituoja kelis Aukščiausio Teismo tarimus, parodant, jog yra taip, kaip jis sako.

20 KARO LAIVŲ IEŠKO SULŪŽUSIO LAIVO JŪRININKŲ

Honolulu. — 20 karinių Amerikos laivų ir daugelis lėktuvų ieško dvylikos ar trylikos žuvusio žibalinio laivo Ft. Dearborn jūrininkų. Šį laivą pusiau perlaužė viesuliška audra. 32 jūrininkai, kurie įsikibo į žuvančio laivo puses, tapo išgelbėti. Kiti 12 ar 13 sulipo į gelbėjimosi valtį, tik 22 pėdų ilgio, ir nežinia, kas jiems atsitiko.

Darbo žmogus yra laimingas tada, kada galingas, o galingas tada, kada organizuotas ir apsišvietęs. Ar jau priklausote darbo žmonių reikalus ginančioje draugijoje? Ar gavote jai naujų narių?

MOTERŲ ŽINIOS

Kas nors iš mums mielų žmonių atidavė gyvybę už laisvę nuo fašizmo. Tačiau ateities laisvė ir taika priklausys tiktai nuo gyvųjų budrumo. Mobilizuokit žmones taikai užrašymu dienraščio Laisvės!

Sveikiname Visus Suvažiavimus

Gale šios savaitės, Brooklyne, įvyks mūsų trys suvažiavimai:

Moterų;

Literatūros Draugijos;

Demokratinių Lietuvių.

Visi nepaprastai svarbūs iš atžvilgio į atstovausimas organizacijas ir svarstysimas mūsų darbo sritis, taip pat iš atžvilgio į esamąją padėtį mūsų šalyje ir pasaulyje. Demokratijos saugojimas šiandien eina pirmuoju visų pažangiųjų žmonių mintyse ir veiksmuose. Literatūra ir moterų darbas yra nepavaduojamos priemonės demokratijos gynime. Tad:

Visiems suvažiavimams linkime sutartinumo ir nuodarbumo!

Moterų Gyvenimo Keliais

Rašo SUVALKIETIS

D-rė Mary E. Walker

Pirmutinė ir kol kas vienintelė moteris, gavusi Congressional Medal of Honor, buvo medicinos daktarė Mary Edwards Walker.

Istorija žingeidi ir traginga:

Gimė ji miestely Oswego, N. Y., 1832 m. Medicinos mokslą baigė Syracuse, N. Y., 1855 m.

Kilus Civiliam Karui, ji tuojaus įstojo į Federalistų eiles ir į trumpą laiką atsižymėjo kaipo drąsi ir gabi daktarė; nepaisydama karo frontuose pavojaus, ji išgelbėjo gyvastį daugeliui kareivių.

Darbuotis apkasuose moteriškuose drabužiuose buvo labai kėblu; rekomenduota valdžiai leist jai dėvėt vyriškus. Dagirdo apie tai ir Kongresas. Į trumpą laiką, dar pirmu Civilio Karo metu (1861), Kongresas specialiu tarimu leido D-rei Mary E. Walker dėvėt vyriškus drabužius.

Dar daugiau: už jos karžygiškumą, sugabumą ir drąsą Kongresas apdovanojo ją aukščiausiu garbės ženklu,—Congressional Medal of Honor.

Linksma ir dėkinga buvo moteriškė; sulaukusi žilos senatvės ji tą garbės ženklą brangino dar daugiau.

Bet papūtė kiti vėjai...

Tai buvo Pirmo Pasaulinio Karo laikai... Prezidentaujant Wilsonui šalį apėmė karinė isterika... Reakcija įsigalėjo, piliečio teisės dingo... Tai buvo laikai Palmerio ablavų, tai buvo rugiapiūtė Klaniečiams, Juodajam Legionui.

Apart to, Washingtone kas nors veikiausia atsiminė, jogei D-rė Mary E. Walker visą savo gyvenimą upartai kovojo už moterų teises. O tų teisių jos laikais moterys turėjo taip labai mažai!

Ir Kongresas paskui nutarė tą garbės ženklą iš tos daktarės atimti.

Per 51-ną metą toji talentinga moteris džiaugėsi gauta dovana, pagaliaus iš jos atima toji pati ranka, kuri davė.

Giliai užsigavo toji motėriškė ir skaudžiai nusiminė. 1919 metais ji pati nuvyko į Washingtoną patirti, kokiais sumetimais iš jos taip branginamas garbės ženklas po 51 metų džiaugimosi atimamas.

Belipdama laiptais į Kongreso rūmus ji paslydo ir sunkiai susižeidė. Neužilgo po tam ji mirė.

Didžiausios širdgėlos apimta ji mirė, taip ir nepatyrusi tų užkulisinių intrygų, dėl kurių Kongresas atėmė iš jos tą brangią dovaną-medalį.

Apart D-rės Mary Edwards Walker iki šiol jokia kita moteris panašaus medalio dar nėra gavusi, nes nors kandidačių buvo ir yra pusėtinai, bet žinote: jos visos yra viso labo tik... moterys.

Pirmoji Advokatė

Šiandien moterų advokačių Amerikoj jau yra pusėtinai daug, kaip kad ir kitose profesijose. Dar visai neseniai — dar nėra pilnai vienas šimtmetis — jų visiškai nebuvo. Socialės gyvenimo sąlygos neleido joms tų profesijų dasiekti.

Žingeidu tad, kuri moteris Amerikoj buvo pirmąja advokate?

Štai daviniai:

Iowa valstijoj tūla moteris mėgino išlaikyt egzaminą advokatūrai 1864 metais; veikiausia nepavyko, nes tolesnių davinių apie ją nėra, neužrekorduota istorijoj net ir jos vardas.

Autentiškas rekordas, kuris neginčijamai liūdija kaipo tikrą atsitikimą, yra sekamas: Mrs. Ada H. Kepley, birželio 30 d., 1870 m., Čikagoj sekmingai baigė Union College of Law. Gimė ji Effingham, Ill.

Detroite pirmąja advokate buvo Lizzie McSweeney; diplomą gavo gruodžio mėn., 1893 m.

Pirmoji lietuvaitė, tapusi advokate Detroite, yra Adelė Protusewich, po tėvais Pacevičiūtė.

Žingeidu, kuri lietuvaitė Jungtinėse Valstijose buvo pirmutinė advokatė?

Barbarizmo Liekanos

Saharos dykumose, Afrikoj, gyvena puslaukinė Dschebel tautelė. Šimtmečiais užsilikusiais įpročiais moteris ten, jeigu po apsivedimui nepagimdo kūdikį, tai privalo publiškai visuomet nešioti ant savo galvos 18-kos svarų akmenį kol patampa motina.

Yra mūsų gerų žmonių, kurie įsikerštavę tarp draugų už menkniekius užmiršta, kad pasaulyje dar yra fašistų ir kitų aršių žmonijos priešų.

Aliejaus šlakams išimti iš sieninės popieros apvelkit dėmę su "fuller's earth" ar suskusta kreida. Palikit keletai dienų, tada su šepečiu nušukuokit. Jeigu dar liko riebalų, pakartokite užklojimą kreida.

ATVYKSTA Į SEIMUS DAINUODAMOS IR KALBĖDAMOS

Visi keliai šiomis dienomis veda į Brooklyną, į pažangiųjų Amerikos lietuvių tris suvažiavimus, kurie įvyks 28, 29 ir 30-tą šio mėnesio.

Tarpe tų keliaujančių su dainomis yra chicagietės K. Abekienė ir A. Kenstavičienė. O kartu su jomis keliauja J. Kenstavičius ir P. Stogys. Tai tas pats dainininkų kvartetas, kuriuo Laisvės koncerte buvusi publika praeitą rudenį taip susižavėjo.

Julija Skeberdytė, Chicagos lietuvių liaudies dienraščio Vilnies redakcijos narė keliauja kartu su dainininkų grupe. Dainų pertraukoje ji pasako prakalbą.

Ar jie dainuoja ir kalbasi važiuodami, nėra žinios. Veikiausia, ilsisi. Bet už tai sustoję prie kelio esamuose miestuose dainuoja ir kalba. Dainininkai jau koncertavo ir Skeberdytė kalbėjo Pittsburghe.

Kovo 26-tos vakarą jie dainuos, kalbės Philadelphijoj, 735 Fairmount Ave.

Mes, brooklyniečiai, o taip pat ir iš kitur suvykę svečiai delegatai turėsime progos jų dainas ir kalbas girdėti suvažiavimuose.

Norintieji apie suvažiavimus ir juose turėsimas programas daugiau žinių, esate prašomi atydžiai sekti Brooklyno žinių puslapį per visą šią savaitę.

Brooklynietė.

KONSTANCIJA ABEKIENĖ ir AGOTĖLE KENSTAVIČIENĖ, atvykdamos į Brooklyne būsimus suvažiavimus, sustos ir dainuos Philadelphijoj, šio trečiadienio vakarą. O penktadienio ir sekmadienio vakarais jas girdėsime Brooklyne, Knygų Parodos atidaryme ir suvažiavimų uždaryme.

KSAVERA B. KAROSIENĖ, Kalifornijos lietuvių atstovė į mūsų suvažiavimus, įvyksiančius gale šios savaitės, kovo 28, 29 ir 30-tą, Brooklyne. Žymiausia lietuvių kilmės amerikietė šios šalies unijiniame judėjime, ji yra CIO Audėjų Unijos organizatorė ir eina daug kitų atsakingų pareigų. Karo laiku buvo paskirta į gubernatoriui patarėjų komitetą.

MARIJONA K. SUKACKIENĖ iš Worcester, Mass., Dem. Am. Lietuvių Centro narė, atvyks į suvažiavimą. Greta darbų savo miesto organizacijose, aprašymo apie juos spaudoje, jinai taip pat yra ir veiklaus Naujosios Anglijos Moterų Sąryšio pirmininkė.

ONA GIRNIENĖ iš Binghamton, N. Y., tos paskilbusios moterimis darbštuolėmis kolonijos atstovė, dalyvaus mūsų suvažiavimuose. Jinai taipgi yra ir mūsų dienraščio bendradarbė-korespondentė.

Dėkui už Sveikinimus

Šiomis dienomis gausiai gaunam sveikinimų Moterų Suvažiavimui. Ateina iš visų Jungtinių Valstijų veikliųjų lietuvių kolonijų. Ateina iš Pietų Amerikos, Argentinos, Brazilijos ir kitur, kur randasi lietuvių. Sveikina moterų organizacijos, sveikina bendrosios. Atsimena mūsų reikalus ir atskiri asmenys.

Sveikinimuose ateina gražių linkėjimų ir patarimų, ateina ir gausių aukų.

Dėkojame visiems už sveikinimus. Visus juos paskelbsime Moterų Žiniose po suvažiavimo. *S. Sasna*, LLD Mot. K-to sekr.

Fašistų Vadas Nuteistas Už Mergaičių Tvirkdymą

Detroit, Mich. — Teismas skyrė vienus metus kalėjimo amerikiniam fašistui fabrikantui Russelliui M. Robertsui, kaip lytiniam jaunų mergaičių gadintojui. Jis jau trečią kartą atrastas kaltu už tokį nusidėjimą. Roberts buvo vienas iš fašistinės Nacionalės Darbininkų Sąjungos vadų, kurie buvo nuteisti karo metu už maišto kurstymą prieš Amerikos valdžią.

Hollywood, Calif. — Darbo Federacijos Judžių Studijų darbininkų konferencijos pirmininkas Herbert K. Sorrell, pasmerkė sumanymus užgint Komunistų Partiją.

JULIA SKEBERDYTĖ, chicagietė, dienraščio Vilnies redakcijos narė, kalbės Philadelphijoj kovo 26-tą, o iš ten atvyks į Brooklyne būsiančius suvažiavimus. Tai ant jos užpuolimu fašistuojantieji lietuviai užpraeitų metų rudenį parodė praktikoje, kokios "laisvės" Lietuvai jie nori. Ji nuėjo aprašyti jų kongresą, o jie Skeberdytę sumušė ir numetė laiptais.

Žiežirbos

Mūsų lietuviški redaktoriai pagavę politinę žinią vieni nuo jos smetoną nugriebia, antri iš nugriebtos žinios varškę išspaudžia, — treti išrūgas suvartoja.

* * *

Tautininkai - didvyriai: nesibijo ant kito net gyvasties kėsintis, kuomet patys bijo ir arešto.

* * *

Visokis prityrimas liūdija, kad neišvengiama esti užgauti jausmus mūsų oponentų, kuomet atakuojama didžiules žmonijos skriaudas, prietarus, klaidas. Tie, kurie rūpinasi tai palaikyti ir įamžinti, visuomet jie giliai įsižeidžia.

* * *

Kunigas C. Sparry išvadino popiežių antikristumi kovodamas jezuitizmą šioje šalyje ir rodydamas, kad popiežijoje yra visokios kartybės, nuodų ir neišmieruotos gelmės nedorybių.

Johanna B.

* * *

"Gražiausia žolė želia ant palaidoto didvyrio kapo."

Omar Khayyam.

Knygelė Gatava

Knygelė apie Lietuvos liaudies numylėtąją poetę Salomėją Nėrį jau atspausta ir tikimės bile dieną gauti iš susiuvėjo. Dėkojame jau užsisakiusiems. Laukiame daugiau užsakymų. Visus juos galėsime patenkinti po suvažiavimų.

Knygelė yra 72 puslapių. Kaina po 25c. Pardavinėtojams duodama nuolaida.

Pats pirmiausis pareikalautojas užsakė "ne mažiau 100 kopijų," taip įsvarbinama ši knygelė. S.

300 Jaunimo Pikietavo Graikijos Konsulatą

Virš trys šimtai jaunų darbininkų, profesionalų, aktorių pikietavo Graikijos konsulatą New Yorke praeito penktadienio vakarą. Jie protestavo prieš suvaržymą EPON, graikų jaunimo organizacijos, kuri kovojo prieš nacius laike praeito karo.

Atsiminus Lietuviškų Kryžiokų Kongresą

Lietuvių Kongresas, įvykęs gale lapkričio mėnesio, 1945 metų, Chicagoje, įdomiausias tuomi, kad pasistvėrė Skeberdytę ir sudaužė, laiptais nustūmė. Vilnies reporterė, tai ne kokia piktadarė. Ji tik ramiai sau užrašinėjo, kas veikiama, kalbama, o visokios rūšies piktadariai to labiausia bijo.

Ką tokio baisaus jie ketino tarti, ko negalima buvo reporteriui girdėti? Gal kitais keliais sužinosime.

Kad ne baimė elektros kedės arba kartuvių, "kongresiniai" kryžiokai gal būtų Skeberdytę nudėję, sumėsinėję, kaip jų bendraminčiai padarė su Rože Luxemburg ir Karl Liebknechtu dar mums gerai atmenamu laiku. Arba su Hypatija Aleksandrijos filosofe, su karžyge Joan d'Arc ir visa eile kitų.

O "didvyris," kuris gatavas buvo sumėsinėti mergaitę, kokioje "siurpaipėje" jis pasislėpė, kad teisybės ranka jo nepasiektų ir nenubaustų?

Tai tokia visų kryžiokų "didvyrystė" ir "narsa." Jie iš tėvynės nešdinosi, kuomet pirmu ir antru pasauliniu karu gręsė, — kitų tautų kariuomenė, padedama Lietuvos mylėtojų, išlaisvino, nubraukė ašaras, apraišiojo žaizdas. Tuomet "didvyriai" J. V. susirinkę šūkauja: ura, vyrai! Mūtų Lietuva... ir pasistvėrę čia Skeberdytę, kitur ką kitą rengia laužą, aplink kurį it indijonai šoktų mirties šokį iš gailesties, kad bausmės pabūgę gyvą paleido.

Manieji draugai mano, kad jie ketino O'Konskio, kaipo įtekmingo asmens, prašyti jiems nupirkti porą atominių bombų, idant apvalyti Lietuvą nuo bolševikų. Tada jie visi į "išlaisvintą" Lietuvą galėsią parmaršuoti iš užjūrio ir gyventi ramybėje po maloniuoju sparnu Olio-Pakštosmetoninės gengės ir tt.

Bet, kaip nebūtų, Skeberdytė mūs akyse pasiliks priminimu lietuviškų kryžiokų keršto. *Johanna.*

Detroito Žinios

Moterų Dienos Ažymėjimas

Sekmadienį, kovo 9 d., Hispanos Unidos svetainėje, Detroito Pažangos Kliubas ir Choras buvo surengę Moterų Dienos paminėjimą. Atžymėjo tos dienos atmintį labai puikiai. Buvo gera programa: Dainavo Moterų Pažangos Choras ir Aido Choras. Pastarasis labai sutartinai ir stipriai sudainavo keletą dainų. Choro susirikiavimas (formation) irgi buvo naujanybė. Už tą sugalvojimą jiems priklauso pagarba. Aido Choras jau užpildo visą steičių.

J. Baltrušaitienė (iš Pittsburgh) pasakė pusvalandžio prakalbėlę, kurioje suminėjo, galima sakyti, svarbesnius įvykius moterų darbuotėje. Kalbėtoja net užkliudė romėnų viešpatavimą ir kada moteris buvo neskaitoma "dūšią turinčia" ir davedė iki šių dienų moterų pažangos.

Nėra abejonės, kad Baltrušaitienė pašventė gerokai laiko tų įrodomų įvykių surinkimui.

Baltrušaitienei priklauso didelė garbė už tą brandžių įvykių suglaudimą į labai mažą vietą, kitaip sakant, už pasakymą į trumpą laiką.

Taipgi priklauso garbė tom moterim, kurios suprato ant greitų pristatyti garsiakalbį. Tas gal palengvino kalbėtojai ne tiek daug, kiek palengvino publikai klausymąsi — ausims. Kiekvienas girdėjo kalbėtojos kiekvieną žodį. Garsiakalbis buvo labai savo laiku.

Dainavo W. Gugas ir M. Jeske duetą. Jiedu visuomet sutartinai dainuoja. Publika juos myli. Dainavo R. Zigmantaitė solo. Ji išpildo muzikos laipsniavimą labai gerai. Bet jos balsas, nors ir yra švelnus, kažin kas tokis yra, kad jis nepasiekia, neužkliudo jausmų. Ji dainavo vieną lietuvišką, dvi iš operečių, amerikoniškoje kalboje.

Merginų sekstetas jau visiems gerai žinomas. Jos visuomet gyvai dainuoja. Tik šiuo syk jos irgi pamylėjo dainas amerikiečių kalboje. Tūliems tas nelabai patiko. Man, tai ir graikų kalboje gera melodija įlenda į jausmus.

Mr. Erikson smuiko solo grajino du kavalkus labai geros muzikos. Jis, kaipo simfonijos muzikantas, labai lengvai valdo smičių. Smuika yra vienas iš švelniausių muzikališkų instrumentų. O kai gerai mokantis ją valdo, malonu klausytis.

Erikson duktė šoko baleto šokius. Eriksonų duktė yra gera šokikė ir jau, galima sakyti, mergina. Šokikei akompanavo jos tėvas smuika, o mama pianu. Kai matai visą šeimyną ant steičiaus išpildant dailę, tai, rodos, kas nors kalba į ausį, kad "tokia šeimyna, kuri suka dailės ratą ir varo progresą pirmyn, tai gero ženybinio gyvenimo išdava."

Mrs. Erikson vadovauja P. M. Chorą, tai ta gimimystė ir įtraukė į programą jos vyrą su smuika ir dukrą su šokiais.

Aido Chorą mokina Altschuler, WJBK radio stoties manadžeris. Jis šią žiemą iškėlė Aido Chorą kelioliką pėdų į pažangą. Rodos, visai kitas choras.

Programa buvo ilgoka. Prasidėjo 6:40 val., — pasibaigė 9:10.

Šokikų buvo mažai. Mat, "šventa gavėnia."

Publikos buvo (su vėlyvaisiais) pilna svetainė.

Beje, šiame parengime buvo ir Baltrušaitienės sūnus su žmona.

Programos vedėja buvo O. Dempskienė.

Kad tik kiek, tai Danta būtų pasprūkęs. Danta trumpai kalbėjo, aiškindamas Literatūros Draugijos tikslą ir atliktus darbus ir kvietė prisidėti-įstoti į kalbamą organizaciją.

Kiek jis naujų narių gavo — pats pasakys.

Visoms moterims, kurios darbuojasi Pažangos Moterų Kliube ir Chore priklauso didelė pagarba.

Spartakas.

1-8-47

FRANK KRUK

—52—

arba Graborius Pranas Krukelis

★ ★ ★ (APYSAKA) ★ ★ ★

Parašė **Petras Cvirka**

(Tąsa)

Žmonės tai daro, kol jie jauni; jie žiūri į mirtį labai paprastai, be baimės, nes žino gerai, kad jiems dar toli iki tos liūdnos valandos. Miestas pilnas senių, senukų, ligotų, tikrųjų Franko kostumerių, arba klijentų. Tik jaunimas ir galėjo taip linksmai žiūrėt į naują jo ofiso iškabą.

Porelė juokaudama atsitolino. Graborystės šapa — ne saldainių ir sezoninių rūbų krautuvė. Nežiūrint viso savo puošnumo ji netraukė gyvųjų, ir nė vienas pirma laiko nesirūpino puikiai reklamuojama Kruko preke.

Vieną, dvi, trys valandos.

Frankas nekantriai laukė savo pirmojo klijento.

Prieš piet, Vaito patariamas, Frankas sukvietė vietinių Bruklino lietuvių laikraščių korespondentus, veikėjus, pavaišino švariame ofiso kambary kramtoma guma ir šaltakoše. Korespondentai pamatė pukapį gražių grabų, juodas palydovų livrėjas, aukštą karietą su kutosais, porą gražių arklių, o taip pat balzamavimo skyrių, kuriame buvo ilgas lavonams balzamuoti stalas, vata ir žolės.

Jeigu Frankas galėjo taip staiga savo amatą pakeisti iš kareivių verbuotojo, iš gatavų namų pardavimo agento į graborių, tai jis nepakeitė nei gyvenimo būdo nei biznieriško galvojimo. Jis laidos žmones ir tautiečius užuot juos siuntęs į karą ir aptarnavęs gatavais namais.

— Biznis! — sakė jis korespondentams ir Lietuvių Vaizdos Buto nariams, su ta pačia šypsena. — Lietuvis lietuvio neužmirš, šiur!

Taip, Frankas šią valandėlę mylėjo senus draugus ir pažįstamus, jis mylėjo gyvus žmones nė mažiau, negu nabašninkus, nes vėliau ar anksčiau — jie turėjo pasidaryti jo klijentais.

Frankas nebuvo neturtingųjų draugas, sentimentalus filantropas, panašus į tuos priemiesčių graborius, kurie kalė grabus urmu, dažė juos paprasta, juoda spalva ir klojo džiovininkus, alkoholikus, savižudžius, mažus rachitikus, gimusius, augusius ir baigusius gyvenimą tamsiose gatvėse. Anie neturėjo balzamavimo skyrių, pardavinėjo apdulkėjusias popierines gėleles ir skardines palmes. Frankas, dolerio žmogus, rėmėsi turtingo Union skvėro klijentūra. Pasiturintieji gyventojai nuliūdimo valandėlėje esti duosnūs, ir dėl grabo kainos niekuomet neis į peštynes.

Union aveniu buvo ilga, didelė, su daugeliu moderniškų pastatų. Ją kirto ir vijosi kitos nemažesnės šalutinės ir skersinės aveniu bei strytai.

Frankas tikėjo savo tautiečių jausmais, kurie žinojo jį esant lietuvį, naują "Vienybės" šėrininką, neseniai įstojusį į "Švento Jurgio Raitojo," "Rymo katalikų" ir "Laimingos mirties" susaides. Frankas tatai padarė tą pačią savaitę, prieš savo biznio atidarymą ir visoms toms draugijoms arba susaidėms paaukojo po dolerį. "Keleivis," "Vienybė" ir "Draugas" paskelbė džiugią žinią, drauge su Franko ofiso apgarsinimu, kad dar Lietuva nepražuvo ir lietuvybė stiprėjanti. Visi tie laikraščiai įdėjo Franko laidotuvių karietos fotografiją su aukštai sėdinčiu graboriumi, kuris, kaip ir pridera laidotuvių ofiso reklamai ir skelbimams, iš rėmų žiūrėjo labai rimtas, sučiaupęs apskritą burną, paslėpęs auksinius dantis storų lūpų apivarose, lyg būtų tikrai apgailestavęs dėl kiekvieno nabašninko ir lietuvio paskutinės kelionės.

Be to, laikraščiai parašė, kad Frankas atvykęs iš Lietuvos dar gerokai prieš karą, iš kur bėgęs nuo žiauraus carizmo jungo. Ten pasižymėjęs kaip didelis kovotojas už teisybę. Tėvas jo, Zidorius, buvęs didelis apylinkėje lietuvybės žadintojas ir vos nebuvo išsiųstas į Sibirą. Frankas visai mažas, persekiojamas žandarų, kaipo uolus tų laikų kovotojas už šviesą ir tiesą, bėgęs į Ameriką, kur dirbęs daugely miestų juodžiausią darbą, visiems mokėjęs įtikti, pasižymėjo blaivumu, linksmu būdu ir dideliais biznieriaus gabumais. Kelis kartus dalyvavęs lietuvių parengimuose ir vaidinęs dramose. Vienoje dramoje taip gerai pamėgdžiojęs naminius gyvulius ir girių paukščius, kad lenkų laikraštis iš jo pavardės padarė Krukevičių ir pasigardžiuodamas išgyrė, būk tai esąs nuo Varšuvos lenkas. Bet Frankas visuomet save laikė lietuviu ir nesigėdino to vardo, o netrukus per laikraščius viešai atšaukė, kad jis esąs lietuvis ir ką dėl gyvulių ir paukščių, tai jį galėjo išmokint tik Lietuvos giria, pievos ir sodybos.

Be to, Krukas turįs pasižymėjimų ir daugiau: viename pyragų konteste laimėjęs pirmą vietą kaipo daugiausiai suvalgęs, kas darą lietuviams garbę prieš svetimtaučius, nes lietuviai niekur neužsileidžią.

Korespondentai Frankui paruošė labai gerą dirvą Bruklino lietuvių kolonijoje. Straipsnių pabaigoje jį nurodė kaip pavyzdį kitiems. Už tokią reklamą Frankas nesvyruodamas galėjo korespondentams padovanoti po grabą.

Tame skvėre gyveno namaža lietuvių, ir Frankas skelbė, kad tautiečiams teiksiąs didelių nuolaidų.

Bet anglų laikraščiuose jo vardas skambėjo grynai amerikoniškai. Vienu šūviu Frankas šovė du kiškius. Padoresnės, patogesnės ir labiau į akį krintančios vietos negalima buvo surast visame Brukline. Pasižiūrėjęs į iškabą kiekvienas tikras lietuvis turėjo nuspręsti, kad laidosis tik su Franko karieta.

Lange buvo išstatytas didelis metalinis grabas. Už jį Frankas užmokėjo beveik trejetą šimtų dolerių. Tai buvo papuošalas, kurio neturėjo nė vienas Bruklino graborius; tai buvo amžinos svajonės guolis, į kurį galėjo su lengva širdimi gulti ir leistis į pomirtinį pasivažinėjimą kiekvienas senatorius ir net Jungtinių Valstijų Prezidentas. Grabas laikėsi įtaisytas ant spyruoklės, kuri savo elektra varomu sraigtu jį suko aplink. Iš gatvės, praeiviai ir būsimieji kostumeriai matė jį iš lėto atsisukantį šonu, galu ir plačiu priešakiu. Jo viršų klojo gerai padirbtos sidabro palmės lapai. Jo kraštuose su nuovargiu kabojo sunkios rankenos. Toks grabas galėjo gulėti drėgnoje Bruklino kapų žemėje tris šimtus metų, kaip aiškino Frankas. Tačiau jis buvo įtaisytas viliojančių nabašninkų reiklamai, atseit, pasižiūrėkit, brangūs brukliniečiai, į šitą gražų spindintį daiktą, juk ir mirtis verta švaraus guolio bei tinkamo palaidojimo. Jis turėjo suviliot turtingus klijentus ir parodyti, kad čia laidoja ne į paprastus lovius, bet tame Franko mirties ofise, brangus nabašninke, rasi visą reikalingą pomirtinį tualetą, nesgi grabas taip pat nemažesnis daiktas, kaip gerai pasiūta eilutė. Ak, kas nenorėtų tokiame gražiame grabe, pabaigęs visokį biznį, jau po rūpesčių visokių, po visuomeniško, kilnaus patrijotiško darbelio, užmerkęs akis nuvažiuot Union aveniu, kad metaliniuose jo šonuose žaistų paskutinės dienos saulės spindulys ir sukeltų pavydą gyviesiems!

Franko laidojimo įstaigos garbingą atidarymo dieną svečiai matė visą mirties ministerijos įrengimą. Korespondentų ir Vaizbos Buto darbuotojų akis paviliojo balzamavimo skyrius bei nabašninkų iškimšimo įrankiai. Frankas atsiraitojęs rankoves su graborišku įnirtimu puolė vieno laikraščio redaktorių paguldyt ant ilgų morų ir parodyt kaip atliekamas darbas, po kurio kūnas palieka ilgai nesmirdėdamas. Čia pat buvo dažymo ir kraujo nuleidimo medikamentai. Frankas angažavo diplomuotą balzamavimo specialistą: tasai buvo išradęs kažkokią mostį, jau nuo kurios nabašninkai jokiu būdu nepasidavė sugedimui ir baidė vabalus. Apie tai Frankas prašė taip pat gerbiamų korespondentų pabrėžti laikraščiuose. Jis kalbėjo su tokiu užsidegimu ir aistra, gulė pats į grabą, rodė jų hermetiško uždarymo paslaptį, lyg ištikrųjų norėjo svečiams tuojau pat padaryti bandomąjį pasivažinėjimą. Bet kuklus išeivių darbuotojų būrelis jokiu būdu nemanė mirti, o pagal savo biznierišką ideologiją kiekvienas vis kitam duobę kasė ir rodė patogesnį grabą. Kas išmatuos Amerikos biznierių linksmybę ir taurumą! Ir grabai jų negązdino, lyg kad pasauly ir nebuvę bankrotų.

Grabai. Dideli, ilgi, platūs, rudi, kaštoniniai, juodvabalio spalvos, kurių nugarose, kaip veidrody, spindėjo gyvo žmogaus paveikslas.

(Bus daugiau)

Porto Alegre, Brazilijoje, Lietuvių Pranešimas

Porto Alegre miestas randasi tolimoj pietų Brazilijos provincijoj, besivadinančioj Rio Grande do Sul. Daugiausiai į šį miestą lietuvių atvyko ir apsigyveno nuo 1927-1928 metų, kur iš jų didelė dauguma yra įvairių rūšių amatninkai, bei smulkūs prekybininkai. Lietuvių kolonija savo skaitlingumu nėra gausi. Pačiame mieste ir jo apylinkėse gyvena apie 35 šeimos ir keliolika pavienių, kur iš viso susidaro Lietuvos pilėčių apie 120 asmenų.

1940 metais, sulyg paduotomis valdžios gyventojų surašinėjimo skaitlinėmis, visoj Rio Grande do Sul provincijoj buvo užregistruotų Lietuvos piliečių 532 asmenys.

* * *

Kultūrinis Veikimas

Pirmoji lietuvių draugija susitvėrė 1930 met., kuriai vardas buvo duotas "Lietuvių Darbininkų Kultūros Draugija." Nors draugija nariais nebuvo skaitlinga, bet per trumpą laiką suruošė keletą vakarų ir kitokių pramogų, iš kurių gautąji pelną skirdavo darbininkiškam judėjimui bei kovai už geresnį ir laisvesnį rytojų. Taipgi buvo gautas iš Šiaurės Amerikos lietuvių (tai yra nuo ALDLD) pirmasis siuntinys knygų bei laikraščių. Gavus šiek tiek literatūros ir iš kitų didesnių lietuvių kolonijų, buvo sudarytas, nors ir kuklus, bet savo turiniu naudingas pasiskaitymui knygynėlis. Bet stokuojant organizacijiniai patyrusių asmenų, prie ko dar prisidėjo reakcijos siautėjimas, patekus pirm. kalėjiman, dr-ja nustoja veikusi 1931 metų gale.

1932 metais buvo sukurta nauja organizacija, po vardu "Kova," buvo manyta, kad ši organizacija augs ir klestės. Tačiau ji nieko neatsiekė, nes jos vadovybėn įsibriovė toki elementai, kuriems mažai ar visai nerūpėjo kultūrinis darbas, o tik individualinė karjera. Todėl ir pačios draugijos gyvavimas buvo neįmanomas, sudemoralizuoti ir nustoję ūpo nariai šalinosi iš organizacijos, taip, kad "Kovos" organizacija neišsilaikė mūšio lauke, ir pasidavus pesimizmui, kapituliavo. Po kiek laiko dar buvo mėginta iš numirusių prikelti tą pačią "Kovą," bet neprieita prie susitarimo, po kokios spalvos vėliava turėjo "Kova" gyvuoti. Susidarė viena grupė, kuri norėjo Lietuvos dvarponių vėliavos, o kita įtikinančiai tvirtino, kad "Kovos" org-jai reikia tūrėti darbo žmonių kovos vėliava. Neprieita prie bendro susitarimo; susirinkimas išsiskirstė, nesudarydamas jokio konkretaus plano org-jai atgaivinti.

Bet atsirado žmonių, kurie su vilčia žiūrėjo į ateitį, ir tikėjosi anksčiau ar vėliau organizaciją sukurti, nepaisant, kiek tas nekainuotų. Ir štai 1934 met. sausio mėn. 17 d. įvyko visuotinas lietuvių susirinkimas, kuris buvo gana skaitlingas ir entuziastiškas, kuriame buvo numatyta sutverti tvirtą, pastovią darbininkišką organizaciją, nugalint visas kliūtis, kokias prisieitų besutikti, bile iš kur. Po ilgų ir gana rimtų diskusijų dėl draugijos statuto, buvo prieita prie išvados sukurti organizaciją. Vardas buvo duotas "Liet. Darb. Savišalpos ir Kultūros Draugija Šviesa." Ši Draugija, nors sunkiu ir vingiuotu keliu, bet žingsnis po žingsnio žengia pirmyn kultūros ir apšvietos keliu.

Nežiūrint esamų sunkių sąlygų, bei persekiojimų iš reakcijos pusės, atsirado keletas aktyvių žmonių, kurie su tvirtu darbininkišku pasiryžimu sugebėjo išlaikyti organizacijos vairą pačiuose sunkiausiuose ir gana kritiškuose momentuose.

1935 metų rugs. 1 dieną buvo sušauktas platus masinis susirinkimas protestui prieš fašizmą ir prieš ruošėjus antrojo pasaulinio karo. Matyt, hitlerininkų agentų ir demokratijos neprietelių buvo gerai pasidarbuota, nes susirinkimo metu raitoji ir pėsčioji policija, apsiginklavusi moderniškais amerikoniškais kulkosvaidžiais ir laukinišku balsu šaukdami, veržėsi salėn, su durtuvais ir peiliais, apsišarvavę, įsakydami tuojau visiems kelti rankas aukštyn, o nepaklausius, girdi, tuojau jiems "paleisią žarnas." Ir su iškeltomis rankomis prisiėjo išbūti apie 2 val., kol visiems iškratė kišenius. Nieko ypatinga nesuradę, konfiskavo keletą lietuviškų knygų ir areštavę porą dalyvių, susirinkimą uždarė.

Tai tokiose maždaug sąlygose prisieidavo mūsų draugijai gyvuoti. Bet vis viena, kultūrinis darbas buvo tęsiamas toliau. Dr-ja, nors ir siaučiant reakcijai, vistiek pajėgė pastatyti keletą vakarų, net ir su vaidinimais, suruošė keletą paskaitų, įvairiomis temomis. O gautą iš parengimų pelną skirdavo labdarybės reikalams, kaip tai Ispanijos respublikiečių liaudies kovotojams, sušelpdavo vieną kitą savą tautietį, kuris atsidurdavo ligoje, ar kitoje kokioje sunkioje padėtyje. Taipgi, nors ir dalinai, atsilygindavo už literatūrą, kurią prisiųsdavo lietuviai urugvajiečiai, ir argentiniečiai.

Draugija "Šviesa" turėjo ir priešų, nors nedidelis jų skaičius. Jie skųsdavo ir šiaip įvairiais būdais kenkdavo organizacijai. Negana, kad svetimi mūsų org-ją skriaudė ir persekiojo, bet skaudu prisiminti, kad ir taip vadinami "savi," kurie vadindavosi lietuviais, tuo judošišku darbu užsiiminėdavo, nes tie Smetonos pastumdėliai buvo pilnai įsitikinę, kad Smetonos diktatūra "nesugriaunama," o ką jau bekalbėti apie Hitlerio "tvirtybę!"

Nežiūrint tų visų skerspainių, draugija buvo pasiekūsi iki 46 narių; tai beveik pusė Porto Alegre gyvenančių iš Lietuvos atvykusių piliečių. Deja, 1937 m. lapkr. 10 d. galutinai įsigalėjus Getulio Vargaso diktatūrai, bile koks demokratinis, kultūros bei savišalpos veikimas svetimšaliams buvo uždraustas; padaryta išimtis tik vokiečiams nacistams. Todėl ir Porto Alegre lietuvių draugija "Šviesa" dėl esamų nebepakeliamų priežasčių, turėjo sustoti veikusi.

Užėjus žiauriai fašistų reakcijai, per ilgus metus mums prisiėjo būti be organizacijos, be spaudos ir be apšvietos. Už tai vietoj stipriai įsigalėjo alkoholis, nesantaika tarp lietuvių. Be to, ir moralinis nupuolimas susirado sau dirvą; ilgi ir žiaurūs fašizmo siautėjimo metai yra vaisius visų tų blogybių.

* * *

Parama Karžygiams Tėvynės Kare

Užpuolus mūsų tėvynę vokiškiems naci-barbarams, barbarams, kiekvieno doro ir susipratusio lietuvio buvo pareiga skubėti savo broliams į pagalbą, nežiūrint, kokiame pasaulio kampe begyventų. Neatsiliko nuo to ir Porto Alegre lietuviai. Pirmasis paramos vajus buvo pravestas 1941 metų lapkričio mėn. Per visą karo laiką yra perduota šiems Tarybų Sąjungos Paramos Komitetams:

Buenos Aires 1459.60 kruzeirai.

Sao Paulo 3025.80 kruzeirai.

Porto Alegre Rusų K-tui, 356.00 kruzeirai.

Viso 4841.40 kruzeirai.

Ši suma atrodo nedidelė, tačiau, imant proporcingai kitas stambiąsias lietuvių kolonijas, nebuvome iš paskutiniųjų su parama tėvynei. Turint tai galvoje, nors vėliau ir Brazilija buvo neva tai kare prieš

(Tąsa 5-me pusl.)

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETŪS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

Peter Kapiskas

Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD
BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel Virginia7-4499

ADAM V. WALMUS, D.D.S.
DAKTARAS—DENTISTAS
VALANDOS:
9 A. M. — 12 N.; 1 — 8 P. M.
Išskiriant trečiadienį ir sekmadienį.
650 5th Ave., kamp. 19th St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. SOuth 8-5569

K. VENCKUS
LIETUVIS PIANO TUNERIS
Perbudavoja pianus iš didesnių į mažesnius, Spinet Style, sutūnina. Atlieka visokius reikalingus pataisymus ir nulekeriuoja.
L. I. PIANO TUNING & REPAIRING CO.
9152 GOLD STREET,
OZONE PARK, N. Y.
Tel. MIchigan 2-3123

PALAIKYK JAUNYSTĘ!

Palaikyk jaunystę su pasaulio geriausiu Deken's Cold Cream. Ačiu mokslo pagelbai, šis Cold Cream yra sudarytas iš 6 skirtingų grožio palaikymo daiktų. Pavartojus per tūlą laiką, matysi didelį skirtumą savo veidrodyje. Deken's Cold Cream daro stebėtinai velvetinį ir malonų veidą. Grožis yra tavo laimė ir turtas. Dėl moteries gražumo ir jos veido skaistumo, karalius atsižadėjo ir karališko trono. Įvertink savo grožį, vartodama Deken's Cold Cream. Tuojaus dėk $1.00 į konvertą ir siųsk šiuo antrašu, o aplaikysi didelę dėžę Deken's Cold Cream. Užtikrinam pasekmes.

DEKEN'S OINTMENT CO.
P. O. Box 666, Newark 1, N. J.

Tamstos Ateitis Nebloga

Ha, matau milijonus besikankinančius Reumatiškuose skausmuose, rankų ir kojų gėlimo skausmuose. Nuovargio, rankų ir kojų tirpimo, šalčio ir nesmagumų vargінami žmonės skundžiasi. Deksnio Galinga Mostis, sudaryta iš daug skirtingų elementų ir brangių aliejų, iš skirtingų kraštų svieto, šildydama galinga šiluma sunaikins minėtus skausmus! Sena ir teisinga patarlė sako: kas tepa, tas ir važiuoja, tai jeigu nori važiuoti, tai tepk ir vėl tepk su Deksnio Galinga Mosčia. Turime daug laiškų nuo žmonių, kurie liudija ir dėkavoja už pasekmingumą Deksnio Galingos Mosties. Kaina 2-oz. $1.00; 4-oz. $2.00 ir 16-oz. $5.00.

PASARGA: Neklausyk nė jokių kitų pasiūlymų į vietą tikrųjų DEKEN'S OINTMENT. Nebūk toks, kaip mūsų pirmutinis tėvas Adomas. Jis žioplai paklausė savo šonkaulio Jievos ir nustūmė pasaulį į vergiją, ir dabar visi vargstame už jo klaidas. Laimingas būtų buvęs gyvenimas, nereikėtų nė dirbti nei drabužių nešioti, jei ne Adomo klaida.

Reikalauk tik DEKEN'S OINTMENT
P. O. BOX 666, NEWARK, N. J.

New York. — Nepriklausomoji telefonistų unija nubalsavo streikuoti.

PORTO ALEGRĖ, BRAZILIJOJE

(Tąsa nuo 4-to pusl.)

fašistinę aršį, bet realcija siautė visu smarkumu, o ypatingai prieš tuos, kurie vienu ar kitu būdu norėjo padėti Sovietų Sąjungai.

Buvo ir tokių atsitikimų: Kartą buvo sumanyta kai kurių Sovietų Sąjungos draugų pravesti viešas vajus. Su Brazilijos Raudonojo Kryžiaus ir vietos politinės policijos legalizavimu, berods, iš Br. R. Kryžiaus leidimas buvo gautas, tik bereikėjo gauti iš policijos šefo. Kada buvo atsikreipta į minėtą įstaigą išgavimui leidimo dėl aukų rinkimo paramai Sovietų kovojančiai liaudžiai, tai policijos valdininkai mielai "sutiko" ir aukų lapus užantspaudavo ir savo parašais patvirtino, patardami rinkti aukas po fabrikus, po komercijos įstaigas, net ir po gatves, kad tik daugiau surinkus aukų. Beje, ir jie vieną aukų lapo kopiją pasiliko sau geresniam apsimaskavimui, pasižadėdami net patys savo tarpe "parinkti aukų," žinoma, tam pačiam tikslui, kaip jie sakė. Tik, girdi, jei aukų rinkėjai surinktas aukas atneš ir perduos į policijos valdininkų rankas, tai jie patys pasiųs ten, kam priklauso. Bet kada surinkti pinigai buvo pasiųsti per banką į Buenos Aires Sovietų Sąjungos Paramos K-tą, ir bankinis kvitas buvo nuneštas parodyti minėtiems pareigūnams, tai policija, nustebinta tokiu "akiplėšiškumu," tuč tuojau tokį "pavojingą elementą" įmetė į karcerį ant trijų mėnesių, kur įmestieji per tą laiką nematė nei saulės, nei žmogaus.

Tai tokiomis sąlygomis laike karo mes turėjome dirbti, kad kaip nors kokiu būdu padėjus mūsų tėvynei, kuri pati gynėsi ir gynė viso pasaulio kultūrą ir civilizaciją nuo užpuolikų barbarų naci-fašistų, ir tuo pačiu kartu gynė nuo pavergimo ir pačią Braziliją.

* * *

Parama Lietuvos Našlaičiams

Pasibaigus karui ir apvalius mūsų tėvynę nuo fašistinio brudo, pasigirdo balsai iš mūsų tėvynės: tai balsai mūsų artimųjų, kurie dar išliko gyvi, bet baisiai fašistų suvarginti, nukankinti, apvogti ir laukia iš mūsų pagalbos.

Karui pasibaigus, fašistiniam rūkui šiek tiek Brazilijos padangėje prasiblaivius, buvo manyta, kad gal kiek sąlygos sušvelnės ir bus galima platesniu mastu padirbėti, kad kuo daugiau apvilkus karo apiplėštos Lietuvos varguolių šeimas bei našlaičius. Kad tą darbą sekmingiau atlikus, buvo išrinkta tam tikslui komisija, į kurią įėjo Vytautas Šviesa, Marija Kuzmickienė ir Antanas Sungaila.

Komisijos uždavinys buvo pasitarti apie tai su Brazilijos Raud. Kryžiaus įstaiga, taipgi išgauti leidimą ir iš policijos viršininko. Kaip laike karo, taip ir po jo, tose įstaigose rezžimas nei kiek nepasikeitė. Vietoj patenkinti paduotą prašymą, tai per kelias dienas ir po kelis kartus Vyt. Šviesa ir Marija Kuzmickienė buvo šaukiami į policijos šefetūrą tyrinėjimui iš praeities kokio ten "nelegalaus veikimo" karo metu.

Galų gale, nesuradę priežasties prašymą atmesti, pasakė sekamai: "Mes neturime tiek galios, kad davus leidimą įsteigimui komiteto Sovietų žmonių paramai teikti." Patarė tuo reikalu kreiptis į Rio de Janeiro federalinės valdžios organus, kad gavus tam reikalui specialį leidimą. Atlikti valdžios reikalaujamus formalumus, mūsų mažytei lietuvių kolonijai buvo neįmanoma dėl lėšų stokos. Atsisakę nuo to pasiūlymo, turėjome jieškoti kitų būdų, kuriais būtų nors vien-kartiniai suteikta parama Lietuvos našlaičiams.

Neužilgo gavome laišką nuo Uruguajaus lietuvių kongreso šaukimo komisijos apie sumanymą sušaukti PPAL Kongresą Montevidėjaus mieste, kur bus svarstoma apie sudarymą bendro plano dėl paramos T. Lietuvai. Komisija kvietė, kad juo skaitlingiau iš Porto Alegre prisiuntus delegatų minėtan kongresan. Vietos lietuvių kolonija neskaitlinga ir dėl lėšų stokos negalėjo pasiųsti kelių delegatų, tai pilnai kelionės išlaidoms padengti buvo sudėta lėšų tik vienam delegatui.

Tačiau pažangesnieji lietuviai, porto-alegriečiai, gerai suprasdami, kokią svarbią reikšmę gali turėti šaukiamasis šis istorinis suvažiavimas, po trumpų diskusijų nutarė pasiųsti bent du delegatu nuo Rio Grande do Sul lietuvių kolonijos. Delegatais buvo Vytautas Šviesa ir Marija Kuzmickienė, kurie pusę kelionės išlaidų padengė iš savo kišenių. Be to, patys delegatai turėjo apsirūpinti kelionei reikalingais dokumentais, o juos galėjo gauti tik su labai sunkiomis aplinkybėmis. Yra sakoma: "Daug lengviau kupranugariui pralysti per adatos skylutę, negu darbo žmogui, važiuojančiam iš Brazilijos užsienin, gauti leidimą." Tačiau kiekvienam delegatui apsimokėjus po 500.00 kruzeirų viza buvo išduota (amerikoniškais atsiėjo 25 doleriai). Nugalėjus visas kliūtis, mūsų delegatai kongrese dalyvavo.

Grįžus iš suvažiavimo mūsų atstovams, tuojau buvo imtasi už pravedimo gyveniman kongrese priimtosios rezoliucijos, pirmoj eilėje, dėl T. Lietuvai pagalbos suteikimo. Tam tikslui buvo įsigyta knyga-albumas, į kurią aukotojas įsirašo savo vardą-pavardę, ir kilimo vietą iš Lietuvos dėl ilgesnės atminties. Kadangi rezoliucijoj pasisakoma už būtiną sukėlimą 25,000 uruguajiškų pezų per visą P. Amerikos liet. koloniją, tai mūsų šimtinė lietuvių kolonija pasistatė sau už pareigą sukelti tam tikslui 5,000 kr. Bet duosnia mūsų tautiečių pagalbos ranka buvo suaukota į T. Lietuvos paramos knygą-albumą, pinigais 7,231.00 kr.; rūbais —425.00; viso 7,656.00 kr.

* * *

Didi Padėka Broliams Lietuviams Amerikiečiams

Taipgi turime tarti širdingą padėkos žodį mūsų broliams amerikiečiams, o ypatingai ALDLD, kuri mums prisiuntė nemažai vertingų knygų, iš kurių turėjome progos pasisemti dvasinio peno ir supratimo, dėl ko taip žiaurių gyvenimo bangų yra daužomas kapitalo paniekintas darbo žmogus. Žiauriai reakcijai siaučiant, kai kuri dalis knygų buvo policijos pavogta ir sunaikinta. Bet dėka Juozo Češkausko rūpestingumui, didesnė dalis knygų buvo išsaugota nuo sunaikinimo, nors jam ir teko su knygų pundeliais bėgioti iš kampo į kampą "lyg katei su pūsle," kad išsaugojus vienintėlį kultūros ir šviesos žiburėlį mūsų liet. kolonijoj.

Šiandieną po dešimties tamsybės metų, prašvitus kiek laisvės aušrai, skaitome be baimės ir džiaugiamės šiuo apšvietos šaltiniu, kurį, pasidalindami, net po kelis kartus esame perskaitę.

Taipgi nuoširdžiai dėkojame Laisvės ir Vilnies leidėjams ir visiems spaudos darbuotojams bei rėmėjams ir visai pažangiajai šiaurės Amerikos lietuvių kolonijai už taip duosnią paramą. Jie visuomet mūsų balsą išgirsdavo ir be jokio iš kalno atsilyginimo visada mus gausiai aprūpindavo knygomis ir laikraščiais. Ir šiuo momentu mus, porto-alegriečius aprūpina draugai amerikiečiai, prisiųsdami 2 kop. Laisvės ir 1 kop. Vilnies. Taipgi gauname iš Argentinos 20 kop. Vienybės ir iš Uruguajaus 12 kop. Darbo. Mes šiandieną, gyvendami "demokratiškoj" Brazilijoj, neturim dar savo spausdinto žodžio ir nežinia, ar kada galėsime jį turėti. Už tad gi dar kartą mes tariame jums, broliai, širdingą brolišką AČIU!

* * *

Pabaigos Žodis

Baigdami šį mūsų lietuvių kolonijos pranešimą apie savo darbus ir vargus, kuriuos mums, Brazilijos lietuviams, teko pergyventi, sakome:

Per ilgus amžius mūsų tėvynė Lietuva buvo engiama kryžiokų, carų, despotų ir ant galo Smetonos-Hitlerio kruvinos diktatūros. Daugelis mūsų geriausių tautos sūnų atidavė savo brangią gyvybę už tėvynės ir už mūsų visų laisvę. Per ilgus metus ,siaučiant smetonnacių fašistų diktatūrai, Lietuva buvo patapusi kalėjimų, kryžių, kartuvių ir kapų šalimi. Siaučiant žiauriam Smetonos diktatūros despotizmui, daugelis lietuvių darbo žmonių buvo priversti apleisti savo gimtąją bakūžę, savo artimuosius, tėvus, brolius ir sesutes ir savo mylimą tėvynę Lietuvą. Palikę savo lizdus, smetonos vanagų išdraskytus, skridome į plačius, dar mums nežinomus pasaulio kraštus, kad galėjus bent kiek laisviau pakvėpuoti, ir sočiau pavalgyti.

Šiandieną mes kartu su jumis, broliai lietuviai amerikiečiai, džiaugiamės, kad mūsų tėvynė kartą ant visados apsivalė nuo fašizmo piktųjų vočių. Džiaugiamės, kad mūsų tėvynė, sparčiais šuoliais žengdama socializmo keliu, kuria naują, sotų, gražų ir laimingą žmogui gyvenimą!

Su didžiausia brolišką guodone ,prašome priimti mūsų širdingą sveikinimą.

Vytautas Šviesa,
Vladas Kuzmickas,
Jonas Liedravičius.

Porto Alegre,
1947 met.
18 d. vasario,
Brazilija.

Susibrukę į valstijos kapitoliaus bildingo koridorių, tie nariai CIO Transport Workers Unijos ir United Public Workers buvo nuvykę į Albany kovoti prieš gub. Dewey siūlomą bilių, uždraudimui visuomeniškų įstaigų darbininkams streikuoti. Nežiūrint stiprių protestų iš New Yorko AFL ir CIO unijų, bilius buvo pravestas abiejuose valstijos seimelio butuose.

SOVIETAI GREIT PASIGAMINSIĄ ATOM-BOMBĄ

Neusstadt, Vokietija. — Pabėgęs iš Sovietų, vienas tariamas atominis vokiečių mokslininkas sakė Associated Press'ai, jog sovietiniai mokslininkai "dieną ir naktį prakaituoja", kad pagamintų "tokią ar dar geresnę" atominę bombą, kaip Amerikos. Sako, kad jie naudoja ir 200 iš Vokietijos įgabentų mokslininkų, ir Sovietai jau "labai arti atombombos išradimo."

AMERIKOS RADIJAS Į GRAIKIJĄ IR TURKIJĄ

Philadelphia. — Amerikos valstybės sekretoriaus padėjėjas Willian Benton sakė, jog Amerika planuoja skleisti trumposiomis radijo bangomis savo programas į Graikiją ir Turkiją tų kraštų kalbomis. Tai būsiančios panašios žinių ir pamarginimų programos, kaip tos, kurias Jungtinės Valstijos jau skleidžia rusų kalba į Sovietų Sąjungą.

Francija Nori Miliono Vokiečių Ateivių

Maskva. — Užsieninis Francijos ministras Bidault pasiūlė Keturių Didžiųjų konferencijai suorganizuoti vokiečių išeivystę. Pati Francija nori priimt daugiau kaip milioną vokiečių nuolatiniai apsigyventi. Jai reikią darbininkų.

Turkai Būtų Puolę Sovietus, Jei Stalingrad Būtų Kritęs?

Maskva. — Sovietinis Literatūros Laikraštis įtaria, kad jeigu vokiečiai būtų užėmę Stalingradą, tai Turkija ir Japonija būtų užpuolusios Sovietus. Tokia buvus Hitlerio sutartis su turkų ir japonų valdovais.

Amerika paleido 1,000 tarnautojų iš muitinių prie Kanados sienos.

Jugoslavija skirianti 27 nuošimčius pajamų ginkluotom jėgom.

Neamerikinis Komitetas Traukia Teisman Komunistą Advokatą Josephsoną

Washington. — Kongreso Komitetas dėl Neamerikinių Judėjimų patraukė teisman newyorkietį komunistą advokatą Leoną Josephsoną už tai, kad Josephsonas atsisakė tam komitetui liudyti. Tuom, girdi, jis "paniekinęs kongresą". Josephsonas pareiškė, kad tas komitetas su savo veikla yra priešingas Amerikos Konstitucijai padaras.

POTVINIS UŽLIEJO LONDONO ĮMONES

London. — Didžiulis potvinis užplūdo požeminį Londono geležinkelį, sustabdė traukinių veikimą dviem valandom ir pakrikdė kai kurias elektros stotis.

Potviniai šiaurinėje Anglijoje, be kitko, "atskyrė nuo pasaulio" Yorką, 100,000 gyventojų miestą.

Herbertas Hooveris ragina prez. Trumaną stiprint Vokietijos ūkį ir pramonę.

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

REIKALINGOS
SLEEVERS IR FELLERS
PATYRUSIOS PRIE MARŠKINIŲ
Taipgi Viena Adata Operatorės
EIKOV MANUFACTURING CO.
ar
MAJOR SHIRT COMPANY
1106 Cunnius Street,
FREELAND, PA.
(70)

Reikia Merginų
Lengvam Sustatymo Darbui
Taipgi:
Diktafono Operatorę
Nuolatinis Darbas Su Gera Alga
Geros Darbo Sąlygos. Viršlaikiai.
Matykite Mr. Kelly Tarpe 8 ir 5
THE C. O. JELLIFF MFG. CORP.
Southport, Conn.
(73)

ŠEIMININKĖ
Mylinti vaikus. Paprastas virimas. Guolis ant vietos. Atskiras kambarys. Su Paliūdijimais. $150 į mėnesį. MANSFIELD 6-3478.
(70)

MAŠINŲ OPERATORĖS
Milling, drilling, presų darbas.
Penkių dienų savaitė. Patogi vieta.
UNDERWOOD CORPORATION
581 CAPITOL AVE.
HARTFORD, CONN.
(74)

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

AUTOMATIŠKŲ
Šriubų Mašinų Operatoriai.
Naktiniai šiftai. Viršlaikiai.
Turi mokėti nusistatyti savo darbui.
UNDERWOOD CORPORATION
581 CAPITOL AVE.,
HARTFORD, CONN.
(74)

DIE MAKERS
Atviros vietos kompetentiškiems vyrams.
UNDERWOOD CORPORATION
581 CAPITOL AVE.
HARTFORD, CONN.
(74)

BROOKLYNO LIETUVIŲ
Valgių ir Gėrimų Įstaigos

CHARLES VIGŪNAS
284 Scholes Street
Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8573

WM. SKUODIS
564 Wythe Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8054

ANTHONY ROGERS
(Raudžius)
328 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.

MIKE LEIPUS
324 Devoe Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8003

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

J. J. KAŠKIAUČIUS, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
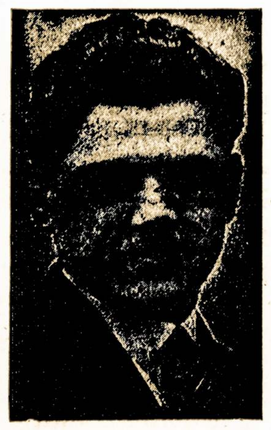
Laidotuvių
Direktorius
★
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
★
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

Kampas Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn,
Tel: GLenmore 5-6191

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

GREEN STAR BAR & GRILL
LIETUVIŠKAS KABARETAS
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti, užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
ATĖIKITE PASIMATYTI SU GIVIAIS.
Geriausias Alus Brooklyne
PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ
459 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
(Skersai nuo Republic Teatro) Telefonas EV. 4-8698

RONKONKOMA 8634
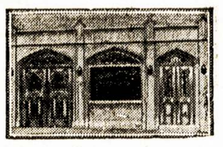
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

PARDAVIMAI
Parsiduoda Bučernė ir Grosernė. Daugelių metų įgyvendintas čia tas biznis. Parsiduoda už prieinamą kainą. Kreipkitės tuojau. Vladas Daukšys, Royal Market, 741 Middle Neck Rd., Great Neck, L. I., N. Y.
(68-70)

PRANEŠIMAI
SCHENECTADY, N. Y.
Leonas Prūseika, dienraščio Vilnies redaktorius, važiuodamas per mūsų miestą į Brooklyno Suvažiavimus sustos pas mus kovo 27 d. Jis sutinka ir prakalbą pasakyt. Žinoma, tas įvyks vakare. (vieta? — Adm.) Tad nepatingėkite atsilankyti ir išgirsti jo prakalbos. Jūs žinote, kad drg. Prūseika visados į taškų pataiko. Prašome pranešti savo draugams, pažįstamiems, kad dalyvautų prakalbose. — A. Gudzin.
(69-70)

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Iš Richmond Hill ir East New York

Kovo 6 dieną atsibuvo LDS 13 kuopos susirinkimas, 115 Montauk Ave. Aptarus kuopos reikalus, prieita prie rengiamojo Laisvės bazaro. Trumpai aptarus, nutarta paremti nors su maža dovanėle, iš kuopos iždo paskirta $5.

Prisiųsta kuopai laiškas iš Demokratinių Amerikos Lietuvių Centro, kviečiant į suvažiavimą. Nutarta dalyvauti. Ant vietos išrinkti du delegatai. Ir iš kuopos iždo likosi paskirta $5 padengimui suvažiavimo lėšų.

Skaitytas laiškas iš Lietuvių Literatūros Draugijos Moterų Komiteto. Laiškas priimtas, bet apgailėtina, jogei mūsų kuopelė neturėjo ką išrinkti. Nors kuopoje moterų turime, bet buvusios susirinkime nei viena neapsiėmė dalyvauti. Mat, kai kurios dalyvaus — yra išrinktos iš kitų organizacijų, o kitoms darbo aplinkybės neleidžia.

Skaitytas laiškas iš LDS 3 apskrities komiteto su prisiųstais tikietukais. Draugai apie desėtką knygučių išsidalino ant vietos užsimokėdami po dolerį.

Nors pas mus yra abi progresyvių lietuvių organizacijų kuopelės, Lietuvių Literatūros Draugijos 185-ta ir Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 13-ta, bet jokio didesnio veikimo nesudaro, kadangi nariai išsiskirstę po labai plačią apylinkę, sunku sušaukti skaitlingus susirinkimus. O be to, sunku ir ką daugiau nuveikti.

LDS 13 Kp. Koresp.

Brooklyne 4 vaikinėliai, du po 15 ir du po 17 metų, sulaikyti kaltinant apiplėšinėjime.

Jokubka Įdomiai Papasakojo Apie Brazilijos Lietuvius

Jonas Jokubka, ką tik atvykęs iš Brazilijos, pirmu kartu kalbėjo Amerikos lietuviams praeitą sekmadienį, kovo 23-čią, brooklyniečių suruoštame popietyje išgirsti jo pranešimą apie Brazilijos lietuvius.

Popietis išėjo nepaprastai gerai daugeriopai. Laisvės salė prisirinko pilna publikos, norinčios išgirsti jaunesniojo brolio pranešimą iš tolimo krašto, apie ten gyvenančius mūsų brolius ir apie tą gal mažiausiai mums pažįstamą iš visų Pietų Amerikos šalių. Ir ne veltui atėjo. Jokubka kalba įdomiai. Jis žino, ką kalba ir gabiai — suglaustoje formoje ir aiškiai — gali perduoti mintį.

Jokubka kalbėjo trumpai, apie pusvalandį. Užbaigė sakydamas: nežinau, kas jums įdomiausia. Gal kalbėsiu apie tai, kas jums neįdomu, o praleisiu tai, kas jums svarbiausia.. Klauskite, atsakysiu.

Na, ir klausinėjo žmonės, desėtkai paklausimų buvo, visokių: politinių, ekonomijos, papročių, gamtos ir net gyvijos buitį norėjo sužinoti. Jokubka visiems atsakė. Susirinkimas užsitęsė per apie tris valandas su virš.

Pasimatyti su Jokubka, išgirsti jo kalbą, čia buvo atvykę iš jo gimtojo Bridgeporto kiti du Jokubkos, jo giminaičiai, sužinoję apie jo atvykimą. Taipgi buvo atvykęs Tamošiūnas, šeimos draugas. Ir po susirinkimo mūsiškį svečią "kidnapino," būtinai išsivežė į Bridgeportą svečiuose.

Jokubka — didis amerikiečiams lietuviams radinys. Gražiai rašo, gerai kalba, apdairus. Daug ką atsimena iš senosios Lietuvos, puikiai pažįsta visą Pietų Ameriką ir vos kojų įkėlęs atgal į savo gimtąją Šiaurių Ameriką yra irgi ne naujokas, jau daug apie ją žino ir yra pasimojęs sužinoti daugiau, o susigrąžinęs gimtąją kalbą, galės būti pirmaeiliu piliečiu.

Paremta Civilių Laisvių Gynyba

Į šį susirinkimą buvo užėjęs šios susiedijos komunistų žymus veikėjas Sid. Londonas. Jam buvo įdomu išgirstipamatyti mūsų svečią ir lietuvių susirinkimą. Jis buvo pakviestas tarti žodį kitą. Kalbėjo trumpai. Kvietė budėti ir veikti sargyboje, gynime civilinių teisių. Remti tą darbą finansiniai, rašytis po peticijomis protestui prieš žalingus bilius

Čia susirinkusieji lietuviai puikiai atsiliepė, nes teisės ir laisvės jiems visiems brangias. Daugelis pasirašė peticijas ir sudėjo virš tris šimtus dolerių vedimui teisių gynimo.

Vienas dalykas čia pasirodė keistas kai kuriems, ypatingai tiems, kurie girdėję visokius atbėgėlius iš Vokietijos verkšlenant apie savus vargus ir prašant sau pinigų. O Jokubka, žmogus, atvykęs iš vargo šalies, kalbėjo apie tos šalies žmonių vargus, bet neprašė nei jiems nei sau pinigų. Jis tik padėkojo Literatūros Draugijai už atsiųstas knygas ir draugams už laikraščius.

Žmonės pradėjo tarpusavyje kalbėtis, o vienas iš publikos neiškentęs atsistojo ir pasiūlė sudėti pinigų Jokubkai įteikti kaipo įvertinimą jo kalbos ir kaipo draugiškumo pareiškimą priimtuvėmis. Sako, jis talkina mums, o mes prisidėkime jo gyvenimo pradžiai. Ir pradėjo nešti pas vakaro pirmininką R. Mizarą dolerius. Tas pasiuntė po salę rinkėjas ir šiam tikslui vėl sudėjo virš 40 dolerių.

Norėtųsi kai kas pasakyti iš svečio Jokubkos pasakojimu, tačiau dabar, laike suvažiavimų, stoka vietos. Be to, veikiausia, jisai daug kur apsilankys ir prakalbose papasakos.

Rep.

Žavinti ir Sujaudinanti Drama!
Teresa Wright * Robert Mitchum
"PURSUED"
United States Pictures pagamino
dėl WARNER BROS.
Ir puikus asmenų vaidinimas scenoj
LOUIS PRIMA ir Jo Orkestras
STRAND Broadway ir 47 St.

Keturių Metų Mergytė Išgelbėjo Motiną

Dorothy Klopper, 29 Washington Ave., Lynbrook, kredituojama išgelbėjus motinos gyvastį.

Lynbrook, L. I., policija praeitą pirmadienį išgirdo telefonu jauną, labai jaunai skambantį balselį ir tokį prašymą: "Mr. policiste, mano motina pavirto ant grindų ir mums reikia kokios pagalbos, prašau." Policistas paklausė pavardės ir adreso. Mergiščia pasakė pavardę, gatvės vardą ir miestą, bet adreso nežinojo.

Policija per telefonu firmą susekė adresą, nuvažiavo, įsigavo į namus per langą. Rado Klopperienę and grindų, netekusią sąmonės ir butą prismirdusį gasu, bet gasas buvo uždarytas. Klausinėjama, mergaitė pasakė, "uždariau, nes labai smirdėjo." Jos motiną atgaivino.

Ką Reiškia Jaywalking?

Šiomis dienomis šimtai tūkstančių newyorkiečių tai sužinos ne visai maloniu būdu. Sužinos nuo policisto. Trafiko policija, kur tiktai spėja pamatyti skersuojantį per gatvę pėstininką prieš raudonas šviesas, įteikia lapelį, kuris sako:

"Jumis matėme einant per gatvę prieš raudonas šviesas... Tuomi galėjote turėti pavojingas pasekmes sau ir kitiems.

"Bėgiu pirmų 2 mėnesių, šių metų, 27 asmenys buvo užmušti ir 532 sužeisti, einant skersai gatvę prieš trafiko šviesas.

"Dėl to mes prašome jūsų pilnos kooperacijos mūsų kampanijoje išvengimui nelaimių, kurios paeina kaip tik iš tokių elgėsių.

"New Yorko Miesto Policijos Departmento Trafiko Divizija."

—Kas gi čia blogo, kad įspėja? — tūlas klausia. Nieko. Labai gerai. Juk mes visi žinome, kad blogai darome, kuomet einame prieš raudonas šviesas, tūlas dar briaudamasis per miglą mašinų, tarsi tiksliai lįsdamas po ratais. Bet žinoti, kad blogai darome, yra vienas, būti sustabdytu policisto ir pasakytu blogai darant, vėl kas kita. Tuomet jau sužinome, kad ėjimas skersai gatvę prieš raudonas šviesas vadinasi "jaywalking" ir kad įstatymai ne kaip žiūri į tokį "drąsuolį."

Jeigu pėstininkai raudonoms šviesoms esant neužgniaužtų mašinoms kelio, jos greičiau praeitų joms skirtu laiku. Iš kitos pusės, jeigu mašinos, tarsi kokios deglosios, neužlįstų ant tako pėstininkų praeinamų laiku, visi greičiau nueitume - nuvažiuotume ir sumažėtų tos žmonių užmušinėjimo gatvėse lenktynės.

Penktadienį, Kovo 28-tą

Lietuvių knygos ir spaudos parodos iškilmingas atidarymas 8-tą val. vakaro, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Pradžia lygiai 8 valandą. Trumpi pranešimai apie lietuvių knygos 400 metų sukaktį ir žavinga dainų programa. Įėjimas nemokamas.

Policija Kovoja Per Popieros Barikadas Mirusiojo Name

Niekam nežinoma, neišaiškinta, kokiais sumetimais vienuoliškai atsikyrę senyvi broliai Hermit ir Langley Collyer krovė visokias popieras, laikraščius savo bute. Tačiau vyresniajam broliui mirus, o jaunesniojo nerandant, policija pradėjo tyrinėti jų namus prie 5th Ave. ir 128th St., New Yorke.

Kas ten, rodosi, per darbas apžiūrėti butą — keliolikos minučių laikas. Taip būtų, jeigu bute rastųsi lova ar pora, stalas, keleta kedžių, kaip paprastame bute randama. Bet ten rado butą, visą namą, užkrautą senais laikraščiais taip, kad palikti tiktai siauri takeliai buvusiems liesiems, laibiems jų šeimininkams praeiti. Dabar, įėję buinūs, dikti vyrai policistai, detektyvai, inspektoriai, po tuos laikraštinio labirinto takelius negali vaikščioti, nepralenda. Taigi, tuos laikraščius reikia pundas po pundo atkrauti, išnešti, nuvežti.

Policija po ilgo triūso kol kas dar nežinojo, ar jaunesnis brolis ištikro dingęs iš namų. O gal jaunesnis mirė bevaikščiodamas po tuos labirintus, gal kur užgriūtas, gal jo kūną atras. Vyresnis mirė kada nors praeitą savaitę. Broliai buvo ten užsidarę nuo 1909 metų, su nieku nesuėjo, nedraugavo.

Gi tuo tarpu prie namo gatvėje per ištisas valandas stovėjo pulkas vėpsotojų, kurijozų ieškotojų, daugelis čia pat atsinešę užkandį ir bonkelę sodės ar alaus, kad nieko, kas čia dėsis, nepravėpsoti. O tą iš čia išnešamą sudulkėjusią popierą daugelis palydi akimis, varvindami seilę, kadangi pasklidę buvo girdai, būk čia net sienos išlipintos banknotais, bet jeigu jau ant sienų nerado, tai tikriausia tie laikraščiai pilni banknotų, kalba žmonės.

Kol kas pinigų čia nebuvo rasta jokių, bet dulkių tikrai buvo įvalias tiems, kuriems prisiėjo tas keistas palikimas kilnoti, išnešinėti.

Komunistai Gavę Virš 2 Tūkstančius Narių

Bėgiu vienos savaitės po valstybės darbo sekretoriaus Schwellenbach'o atakos ant komunistų partijos, New Yorko komunistai, kaip skelbia spauda, gavę 2,050 narių. Tai tuo pat laiku, kada komunistai sukėlė $124,000 komunistų partijos ir visų Amerikos žmonių teisių gynimui.

Angliško darbininkų dienraščio Daily Worker darbininkai aukavę po savaitės algą.

Viso aukomis komunistai siekia sukelti $250,000.

Fondą remią ne vien komunistai, bet visi, norintieji teises ir laisves ginti.

MIRĖ

Stanley Valaitis, 58 m. amžiaus, gyveno 54-45 — 71st St., Maspeth, N. Y., mirė kovo 23 d., Kings County ligoninėje. Kūnas pašarvotas grab. J. Garšvos koplyčioje, 231 Bedford Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks kovo 27 d., šv. Jono kapinėse. Laidotuvių pareigomis rūpinasi grab. J. Garšva.

Mary Baranauskienė, 60 m. amžiaus, gyveno 1200 E. 96th St., Brooklyn, N. Y., mirė kovo 23 d., Unity ligoninėje, Brooklyne. Kūnas pašarvotas grab. J. Garšvos koplyčioje, 231 Bedford Ave. Laidotuvės įvyks kovo 27 d., St. Michaels kapinėse, Bridgeport, Conn. Laidotuvių pareigomis rūpinasi grab. J. Garšva.

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS,
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

MASINIS MITINGAS IR KONCERTAS
Rengia Demokratinių Amerikos Lietuvių Centras
Sekmadienį, Kovo - March 30
Grand Paradise Hall
318 GRAND ST., kamp. Havemeyer St., BROOKLYN, N. Y.
Pradžia 7:30 val. vakaro

SIETYNO CHORAS iš Newark, N. J., kuris kartu su Aido Choru dainuos šiame mitinge.

PROGRAMA:
Svečiai kalbėtojai iš Pietų Amerikos, Kanados, ir kiti svečiai.

Dainuos bendrai — Brooklyno AIDO CHORAS, SIETYNO CHORAS, iš Newark, N. J., vadovaujami chorvedžių Geo. Kazakevičiaus ir Walter Žuko.

Iš Chicagos bus garsiosios dainininkės Abekienė ir Kenstavičienė; Dočkienė ir Stanevičienė. Jos dainuos duetus.

Tai bus daugybės svečių sueiga, nes daug bus suvažiavusių delegatų į 3-čiąjį Demokratinių Amerikos Lietuvių suvažiavimą. Bus svarbių prakalbų ir gražus koncertas. Dalyvaukite visi.

RENGĖJAI

VYRIŠKI TOPKOUTAI IR OVERKOUTAI
Specialės Kainos Po:
$21.75, $28.75 ir $33.50
Naujai įsisteigusi rūbų išdirbystė turi pardavimui gatavų topkoutų ir overkoutų ir daro ant užsakymų.
Good Grade Clothes, Inc.
109 South 5th Street,
Brooklyn, N. Y.
(Prie Williamsburg Tilto)
Telefonas EV. 7-5550-1-2
Žinokite, jog čia pirksite dirbtuvėje ir už dirbtuvės kainą.

Happy Days Restaurant
426 SOUTH 5TH STREET BROOKLYN, N. Y.
Po Nauju Managementu
ATIDARYMAS
Bei Pavaišinimo Parė Įvyks
BALANDŽIO 19 APRIL
Parė Prasidės 7:30 val. vakaro
Happy Days Restaurante Parės įvykstą kiekvieną šeštadienį. Prašome užeiti pasilinksminti.
JUOZAS LUGAUSKAS, Savininkas.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
BROOKLYN, N. Y.
Tel.EVergreen 7-6868
221 South 4th Street
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais Uždaryta

BULOVA!
Didelis Pasirinkimas Laikrodžių ir kitokių Daiktų
DEAN
15 jewels . . . $24.75
PATRICIA
17 jewels . . . $24.75
CAMBRIDGE
16 jewels . . . $29.75
BEATRICE
17 jewels . . . $29.75
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-2173 (Arti Graham Ave.) Atdara Vakarais.

Matthew A. BUYAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 LAFAYETTE STR.,
Newark, N. J.
Tel. MArket 2-5172